

T.C. Resmî Gazete

Başbakanlık

Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğünce Yayınlanır

31 Ağustos 2015
PAZARTESİ

Sayı : 29461
Mükerrer

YARGI BÖLÜMÜ

YÜKSEK SEÇİM KURULU KARARLARI

Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığından:

Karar No : 1557

- K A R A R -

Başbakanlık Makamınca Kurulumuza sunulan 31/08/2015 tarihli yazıda; “Resmî Gazete’nin 26/08/2015 tarihli, 29457 sayılı mükerrer nüshasında yayımlanan Kurulumuzun 26/08/2015 tarihli, 2015/1542 sayılı karar eki Seçmen Kütüğünün Güncelleştirilmesinin Usul ve Esaslarını Gösterir Örnek: 140/I sayılı Genelge’nin “Muhtarlık bölgesi askı listesinde ismi bulunmayanların yazımı ile kayıtlarda değişiklik/düzeltilme yapılması veya yerleşim yerini değiştirenlerin yazımı” başlıklı 8. maddesinde;

“a) Askıya çıkarılan muhtarlık bölgesi askı listelerinde kayıtlı olan seçmenlerden kayıtlarında yanlışlık veya eksiklik yahut nüfus olay bilgisi değişikliği bulunan,

b) Askı süresi (2 Eylül 2015 - 10 Eylül 2015) içinde yerleşim yeri adresini değiştiren ve seçmen niteliğine sahip olduğu halde muhtarlık bölgesi askı listelerinde ismi bulunmayan

kişiler, **bizzat** veya 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu’nun 50. maddesinde sayılanlar, ilgili nüfus müdürlüğüne adres beyan formu ile birlikte elektrik, su, telefon, doğalgaz abonelik sözleşmesi veya faturası, noterden tasdikli kira sözleşmesi gibi belgelerden birisi ile başvururlar ve nüfus müdürlüğünce tescil edilen adrese ilişkin imzalı ve onaylı adres beyan formunun bir örneği ve eklerini ilçe seçim kurulu başkanlığına teslim ederler.”

düzenlemesi yer almaktadır.

Güncelleştirmede seçmenlere kolaylık sağlamak bakımından, yerleşim yeri adresini başka ilçelere aldirmek isteyen seçmenlerimizin başvurularını, ilgili belgelerde eklenmek suretiyle herhangi bir yer nüfus müdürlüklerine yapabileceklerine ve başvuruyu alan nüfus müdürlüğünce de başvuru belgelerinin adresin bulunduğu ilgili nüfus müdürlüğüne faks veya elektronik ortamda iletilmesine,

İlgili nüfus müdürlüğünce adres değişikliğinin uygunluğuna ilişkin belge ve eklerinin ilgili ilçe seçim kurulu başkanlıklarına karar verilmek üzere derhal gönderilmesi,

Ayrıca, anılan Genelge'nin "Sandık bölgesi ve yeniden sandık bölgesi oluşturulması" başlıklı 12. maddesinde geçen "25. Dönem Milletvekili Genel Seçimi" ibarelerinin "26. Dönem Milletvekili Genel Seçimi" ve 14. maddesinde yer alan "Kesinleşen sandık seçmen listelerinin 2 Ekim 2015 Cuma günü" ibaresinin " Kesinleşen sandık seçmen listelerinin 15 Ekim 2015 Perşembe günü" olarak düzeltilmesi,

hususunda karar alınmasını takdirlerinize arz ederim." denilmiş olmakla, konu incelenerek;

GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Resmî Gazete'nin 26/08/2015 tarihli, 29457 sayılı mükerrer nüshasında yayımlanan Kurulumuzun 26/08/2015 tarihli, 2015/1542 sayılı karar eki Seçmen Kütüğünün Güncelleştirilmesinin Usul ve Esaslarını Gösterir Örnek: 140/I sayılı Genelge'nin "Muhtarlık bölgesi askı listesinde ismi bulunmayanların yazımı ile kayıtlarda değişiklik/düzeltilme yapılması veya yerleşim yerini değiştirenlerin yazımı" başlıklı 8. maddesinde;

"a) Askıya çıkarılan muhtarlık bölgesi askı listelerinde kayıtlı olan seçmenlerden kayıtlarında yanlışlık veya eksiklik yahut nüfus olay bilgisi değişikliği bulunan,

b) Askı süresi (2 Eylül 2015 - 10 Eylül 2015) içinde yerleşim yeri adresini değiştiren ve seçmen niteliğine sahip olduğu halde muhtarlık bölgesi askı listelerinde ismi bulunmayan

kişiler, **bizzat** veya 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun 50. maddesinde sayılanlar, ilgili nüfus müdürlüğüne adres beyan formu ile birlikte elektrik, su, telefon, doğalgaz abonelik sözleşmesi veya faturası, noterden tasdikli kira sözleşmesi gibi belgelerden birisi ile başvururlar ve nüfus müdürlüğünce tescil edilen adrese ilişkin imzalı ve onaylı adres beyan formunun bir örneği ve eklerini ilçe seçim kurulu başkanlığına teslim ederler."

düzenlemesi yer almaktadır.

Başkanlık teklifinde de belirtildiği üzere; güncelleştirmede seçmenlere kolaylık sağlamak bakımından, yerleşim yeri adresini başka ilçelere aldirmek isteyen seçmenlerin başvurularının, ilgili belgelerde eklenmek suretiyle herhangi bir yer nüfus müdürlüklerine yapabileceklerine ve başvuruyu alan nüfus müdürlüğünce de başvuru belgelerinin ilgili nüfus müdürlüğüne faks veya elektronik ortamda iletilmesine, ilgili nüfus müdürlüğünce adres değişikliğinin uygunluğuna ilişkin belge ve eklerinin ilgili ilçe seçim kurulu başkanlıklarına karar verilmek üzere gönderilmesi hususunda karar alınmasının istenildiği anlaşılmaktadır.

Kurulumuzca yapılan değerlendirme neticesinde;

Güncelleştirmede seçmenlere kolaylık sağlamak bakımından, yerleşim yeri adresini başka ilçelere aldirmek isteyen seçmenlerimizin başvurularını, ilgili belgelerde eklenmek suretiyle herhangi bir yer nüfus müdürlüklerine yapabileceklerine ve başvuruyu alan nüfus müdürlüğünce de başvuru belgelerinin adresin bulunduğu ilgili nüfus müdürlüğüne faks veya elektronik ortamda iletilmesine,

İlgili nüfus müdürlüğünce tescil edilen adres beyan formu ve eklerinin ilgili ilçe seçim kurulu başkanlıklarına karar verilmek üzere derhal gönderilmesine,

140/I sayılı Genelge'nin "Sandık bölgesi ve yeniden sandık bölgesi oluşturulması" başlıklı 12. maddesinde geçen "25. Dönem Milletvekili Genel Seçimi" ibarelerinin "26. Dönem Milletvekili Genel Seçimi" ve 14. maddesinde yer alan "Kesinleşen sandık seçmen listelerinin 2 Ekim 2015 Cuma günü" ibaresinin " Kesinleşen sandık seçmen listelerinin 15 Ekim 2015 Perşembe günü" olarak düzeltilmesine,

karar verilmesi gerekmiştir.

S O N U Ç: Açıklanan nedenlerle;

1- Resmî Gazetenin 26/08/2015 tarihli, 29457 sayılı mükerrer nüshasında yayımlanan Kurulumuzun 26/08/2015 tarihli, 2015/1542 sayılı kararı ile kabul edilen "Seçmen Kütüğünün Güncelleştirilmesi Usul ve Esaslarını Gösterir Örnek: 140/I sayılı Genelge'nin 8. maddesine; "Güncelleştirmede seçmenlere kolaylık sağlamak bakımından, yerleşim yeri adresini başka ilçelere aldırarak isteyen seçmenlerimizin başvurularını, ilgili belgelerde eklenmek suretiyle herhangi bir yer nüfus müdürlüklerine yapabileceklerine ve başvuruyu alan nüfus müdürlüğünce de başvuru belgelerinin adresin bulunduğu ilgili nüfus müdürlüğüne faks veya elektronik ortamda iletilmesine,

İlgili nüfus müdürlüğünce tescil edilen adres beyan formu ve eklerinin ilgili ilçe seçim kurulu başkanlıklarına karar verilmek üzere derhal gönderilmesine,

2- 140/I sayılı Genelge'nin "Sandık bölgesi ve yeniden sandık bölgesi oluşturulması" başlıklı 12. maddesinde geçen "25. Dönem Milletvekili Genel Seçimi" ibarelerinin "26. Dönem Milletvekili Genel Seçimi" ve 14. maddesinde yer alan "Kesinleşen sandık seçmen listelerinin 2 Ekim 2015 Cuma günü" ibaresinin " Kesinleşen sandık seçmen listelerinin 15 Ekim 2015 Perşembe günü" olarak düzeltilmesine,

3- Karar örneğinin;

- Resmî Gazete'de yayımlanmasına,
- Adalet Bakanlığına,
- İçişleri Bakanlığına,
- Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğüne,
- Duyuru için Türkiye Radyo Televizyon Kurumuna,
- Tüm il ve ilçe seçim kurulu başkanlıklarına, Yurt Dışı İlçe Seçim Kurulu Başkanlığına, Kurum içi elektronik posta olarak iletilmesi ve Kurulumuzun www.ysk.gov.tr internet sitesinde yayınlanması için Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğüne,
- Seçime katılma yeterliğine sahip siyasi partilerin genel başkanlıklarına, gönderilmesine,

31/08/2015 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Başkan
Sadi GÜVEN

Başkanvekili
Turan KARAKAYA

Üye
Mehmet KÜRTÜL

Üye
Nilgün İPEK

Üye
İlhan HANAĞASI

Üye
Zeki YİĞİT

Üye
Haluk KIRCA

Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığından:**Karar No: 1571****- K A R A R -**

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 104, 116 ve 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu'nun 8. maddeleri uyarınca, Cumhurbaşkanınca Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Seçimlerinin yenilenmesine karar verilmiş ve bu karar 24/08/2015 tarihli, 29455 sayılı Resmî Gazete'nin Mükerrer nüshasında yayımlanmış olup, durum Bakanlar Kurulunun 25 Ağustos 2015 tarihli ve 2015/8060 sayılı kararı ile Resmî Gazete'nin 25 Ağustos 2015 tarihli, 29456 sayılı 3. Mükerrer nüshasında ilân edilmiştir.

Kurulumuzun 25/8/2015 tarihli ve 1539 sayılı kararı ile 26. Dönem Milletvekili Genel Seçimi seçim tarihinin (oy verme günü) 1 Kasım 2015 Pazar günü olarak belirlenmesine karar verilmiştir.

Anayasa'nın 79. maddesindeki düzenlemeyle seçimlerin başlamasından bitimine kadar, seçimin düzen içinde yönetimi ve dürüstlüğü ile ilgili bütün işlemleri yapma ve yaptırma görevi Yüksek Seçim Kuruluna verilmiştir.

298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun'un 55/A maddesinin son fıkrasında; "Ülke çapında yayın yapan özel radyo ve televizyonların hangileri olduğunu belirlemeye Yüksek Seçim Kurulu yetkilidir. Yüksek Seçim Kurulunun buna ilişkin kararı Resmî Gazete'de yayımlanır." hükmü yer almaktadır.

Bu nedenle, ülke çapında (ulusal düzeyde) yayın yapan özel radyo ve televizyonlar ile bölgesel yayın tipinde olup, uydu yayını yapan televizyonların belirlenerek ilân edilmesi amacıyla hazırlanan karar taslağı Kurulumuza sunulmuş olmakla, konu incelenerek;

GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Anayasa'nın 79. maddesinde; seçimlerin başlamasından bitimine kadar, seçimin düzen içinde yönetimi, dürüstlüğü ile ilgili bütün işlemleri yapma ve yaptırma, seçim süresince ve seçimden sonra seçim konularıyla ilgili bütün yolsuzlukları, şikâyet ve itirazları inceleme ve kesin karara bağlama görevinin Yüksek Seçim Kuruluna ait olduğu, Yüksek Seçim Kurulu ve diğer seçim kurumlarının görev ve yetkilerinin kanunla düzenleneceği belirtilmiştir.

298 sayılı Kanun'un 1. maddesinde; özel kanunlarına göre yapılacak Cumhurbaşkanı, milletvekili, il genel meclisi üyeliği, belediye başkanlığı, belediye meclisi üyeliği, muhtarlık, ihtiyar meclisi üyeliği, ihtiyar heyeti üyeliği seçimlerinde ve Anayasa değişikliklerine ilişkin kanunların halkoyuna sunulmasında bu Kanun hükümlerinin uygulanacağı öngörülmüştür.

Anılan Kanun'un 55/A maddesinin;

Birinci fıkrasında; seçimlerin başlangıç tarihinden oy verme gününün bitimine kadar özel radyo ve televizyon kuruluşlarının yapacakları yayınlarda; 2954 sayılı Türkiye Radyo ve Televizyon Kanunu'nun 5, 20, 22 ve 23. maddeleri ile 31. maddesinin ikinci fıkrası hükümlerine tabi olduğu,

Üçüncü fıkrasında; birinci fıkra hükmüne göre özel radyo ve televizyonların yayın ilkelerinin belirlenmesinde Yüksek Seçim Kurulunun görevli ve yetkili olduğu,

Dördüncü fıkrasında; yapılacak yayınların bu ilkelere uygunluğunun gözetim, denetim ve değerlendirilmesinde, ülke çapında yayın yapan özel radyo ve televizyonlar için Yüksek Seçim Kurulu; bunun dışında yayın yapan özel radyo ve televizyonlar için yayının yapıldığı yer ilçe seçim kurullarının görevli ve yetkili olduğu,

Son fıkrasında da; ülke çapında yayın yapan özel radyo ve televizyonların hangileri olduğunu belirlemeye Yüksek Seçim Kurulunun yetkili olduğu,

belirtilmiş ve 2954 sayılı Kanun'da da "seçim hukuku" yönünden yayın ilkelerine yer verilmiştir.

Buna göre; 298 sayılı Kanun'a 3959 sayılı Kanun'la eklenen 55/A. maddesi ve aynı maddeyi değiştiren 4928 sayılı Kanun'la Yüksek Seçim Kuruluna verilen görev ve yetkilerin yukarıda yer alan hükümler çerçevesinde yerine getirilmesi gerekmektedir.

Özellikle 298 sayılı Kanun'un 55/A maddesinin dördüncü fıkrasında öngörüldüğü üzere; yerel düzeyde yayın yapan özel radyo ve televizyon kuruluşlarının yayınlarının gözetim, denetim ve değerlendirilmesinde, yayının yapıldığı yer ilçe seçim kurullarının görevli ve yetkili kılındığı göz önünde tutularak;

6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun'un 3. maddesinin;

e) bendinde; “Bölgesel yayın: Bir coğrafi bölge içindeki illerin toplam nüfusunun asgari yüzde yetmişine ve Üst Kurulca coğrafi bölge içinde belirlenen illere ulaştırılan yayın hizmetini,”

aa) bendinde; “Ulusal yayın: Ülke nüfusunun asgarî yüzde yetmişine ve Üst Kurulca belirlenen yerleşim yerlerine karasal ortamdan ulaştırılan yayın hizmetini,”

jj) bendinde; “Yerel yayın: En fazla bir ilin sınırları içine karasal ortamdan ulaştırılan yayın hizmetini,”

ifade ettiği belirtilmiştir.

Buna göre, “yayının yapıldığı yer” kavramından yönetim ve yayın merkezinin bulunduğu yerin anlaşılması gerekir.

Bu kavramlar ve ölçütlere göre ülke çapında (ulusal düzeyde) yayın yapan radyo ve televizyonların belirlenmesi sonucunda, Yüksek Seçim Kurulu ile ilçe seçim kurullarının görev ve yetki alanları da tespit edilmiş olacaktır.

Bu bakımdan, ülke çapında yayın ölçütlerine uyan televizyonlarla radyoların, ülke çapında yayın yapan televizyon ve radyolar olarak belirlenmesi önem arz etmektedir.

Ayrıca, özel radyo ve televizyonların seçim dönemindeki yayınlarında uyacakları yayın ilkelerinin belirlenmesinde de 298 sayılı Kanun'un 55/A maddesi hükümlerinin öncelikle göz önünde bulundurulması gerekir.

1 Kasım 2015 tarihinde yapılacak olan 26. Dönem Milletvekili Genel Seçimi hazırlıklarına başlanılmasıyla birlikte, Kurulumuz Başkanlığının 25/08/2015 tarihli ve 5770 sayılı yazısıyla; 298 sayılı Kanun'un 55/A maddesinin son fıkrası gereğince ülke çapında yayın yapan özel radyo ve televizyon kanallarının (hangi tür yayın Analog - Dijital yaptıklarının), tam adı, yazışma adresi ve telefon numaraları Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Başkanlığından sorulmuş olup, alınan cevabi yazıda;

Karasal ve uydu ortamında ulusal lisans tipine uygun olarak ülke çapında yayın yapan televizyon kanallarının;

SHOW TV, CİNE 5, HABER TÜRK, 24, CNN TÜRK, KANAL D, FLASH TV, KANAL 7, FOX, STAR TV, TV NET, NTV, STV, ATV, KANAL TÜRK, KOZA, SRT 1, AKİT, SHOW TÜRK, ABANT TV, TV 5, TV 10, SKY, 360 TV, ÜLKE TV, BUGÜN TV, KANAL 28, CAN ERZİNCAN TV, KANAL FIRAT, PAMUKKALE, DIYAR TV, KANAL B, DENGE TV, SOKAK, (Artı) 1, imc, KANAL 24, GAZİANTEP OLAY TV, EM TV, GTV, HABERAKS, HALK TV, IRMAK TV, HTV HAYAT, BİTLİS TV, JİYAN TV, AKSU TV, KANAL 5, BEYAZ TV, KANAL ÇAY, Kanal 35, YENİ KOCAELİ TV, TV6, KUDÜS TV, BENGÜ TÜRK TV, KRT, KÖY TV, MC TV, TV KAYSERİ, E HABER, KANAL 3, MELTEM TV, MESAJ, NTV AVRUPA, 4 EYLÜL TV, KÜLTÜRTÜRK TV,

ALTAŞ TV, RUMELİ TV, KARDELEN TV, ADANA TV, REHBER, CEM TV, SAMANYOLU HABER, ANADOLUDA VUSLAT, SUN TV, MEHTAP TV, BARIŞ TV, on4, MEDYA TV, EURO STAR, 4, KANAL T, Azadi Amed tv, TEK RUMELİ TV, AKDENİZ TV, TGRT HABER, A HABER, ATV AVRUPA, YENİ ASIR TV, ULUSAL 1, KANAL URFA, UZAY HABER

Karasal ortamda ulusal lisans tipine uygun olarak ülke çapında yayın yapan radyo kuruluşlarının ise;

AKRA FM, ALEM FM, RADYO VİVA, RADYO SLOW TIME, BEST FM, RADYO D, RADYO MEHTAP, JOYTÜRK FM, RADYO 7, RADYO CİHAN, UHUD FM, METRO FM, NTV RADYO, PAL FM, SLOW TÜRK, BURÇ FM, SEMERKAND RADYO, Show Radyo, SÜPER FM, RADYO MÜZİK, TGRT FM, RADYO A HABER, KANAL TÜRK RADYO, MORAL FM

Uydu yayını da yapan bölgesel televizyon kanallarının;

EGE TV, KON TV, KANAL A, KADIRGA TV, KAÇKAR TV,

oldukları bildirilmiştir.

Açıklanan hukuki temeller ve gerekçeler ışığında ülke çapında yayın yapan televizyon ve radyoların yukarıda belirtildiği şekilde saptanması gerektiği sonucuna varılmıştır.

S O N U Ç: Açıklanan nedenlerle;

1- 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun'un 3. maddesinin;

e) bendinde; “Bölgesel yayın: Bir coğrafi bölge içindeki illerin toplam nüfusunun asgari yüzde yetmişine ve Üst Kurulca coğrafi bölge içinde belirlenen illere ulaştırılan yayın hizmetini,”

aa) bendinde; “Ulusal yayın: Ülke nüfusunun asgari yüzde yetmişine ve Üst Kurulca belirlenen yerleşim yerlerine karasal ortamdan ulaştırılan yayının hizmetini,”

jj) bendinde; “Yerel yayın: En fazla bir ilin sınırları içine karasal ortamdan ulaştırılan yayının hizmetini,”

ifade ettiğine,

2- Yayının yapıldığı yer kavramından, yayın yönetimi ve merkezinin bulunduğu yerin anlaşılması gerektiğine,

3- Bu ölçütlere göre Türkiye’de ve Türkiye’ye yönelik olarak ülke çapında Türkçe yayın yapan;

a) Özel Televizyonların;

SHOW TV, CİNE 5, HABER TÜRK, 24, CNN TÜRK, KANAL D, FLASH TV, KANAL 7, FOX, STAR TV, TV NET, NTV, STV, ATV, KANAL TÜRK, KOZA, SRT 1, AKİT, SHOW TÜRK, ABANT TV, TV 5, TV 10, SKY, 360 TV, ÜLKE TV, BUGÜN TV, KANAL 28, CAN ERZİNCAN TV, KANAL FIRAT, PAMUKKALE, DİYAR TV, KANAL B, DENGİ TV, SOKAK, (Artı) 1, imc, KANAL 24, GAZİANTEP OLAY TV, EM TV, GTV, HABERAKS, HALK TV, IRMAK TV, HTV HAYAT, BİTLİS TV, JİYAN TV, AKSU TV, KANAL 5, BEYAZ TV, KANAL ÇAY, Kanal 35, YENİ KOCAELİ TV, TV6, KUDÜS TV, BENGÜ TÜRK TV, KRT, KÖY TV, MC TV, TV KAYSERİ, E HABER, KANAL 3, MELTEM TV, MESAJ, NTV AVRUPA, 4 EYLÜL TV, KÜLTÜRTÜRK TV,

ALTAŞ TV, RUMELİ TV, KARDELEN TV, ADANA TV, REHBER, CEM TV, SAMANYOLU HABER, ANADOLUDA VUSLAT, SUN TV, MEHTAP TV, BARIŞ TV, on4, MEDYA TV, EURO STAR, 4, KANAL T, Azadi Amed tv, TEK RUMELİ TV, AKDENİZ TV, TGRT HABER, A HABER, ATV AVRUPA, YENİ ASIR TV, ULUSAL 1, KANAL URFA, UZAY HABER

b) Özel Radyoların;

AKRA FM, ALEM FM, RADYO VİVA, RADYO SLOW TIME, BEST FM, RADYO D, RADYO MEHTAP, JOYTÜRK FM, RADYO 7, RADYO CİHAN, UHUD FM, METRO FM, NTV RADYO, PAL FM, SLOW TÜRK, BURÇ FM, SEMERKAND RADYO, Show Radyo, SÜPER FM, RADYO MÜZİK, TGRT FM, RADYO A HABER, KANAL TÜRK RADYO, MORAL FM

4- Uydu yayını da yapan bölgesel televizyon kanallarının ise EGE TV, KON TV, KANAL A, KADIRGA TV, KAÇKAR TV,

olduğuna,

5- Kararın Resmî Gazete’de yayımlanmasına ve ayrıca karar özetinin TRT aracılığıyla kamuoyuna duyurulmasına,

6- Kararın;

a) İçişleri Bakanlığına,

b) Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Başkanlığına,
gönderilmesine,

c) Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğüne www.ysk.gov.tr adresinde yayınlanmasına, il ve ilçe seçim kurulu başkanlıklarına iç-mail olarak iletilmesine,

31/08/2015 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Başkan
Sadi GÜVEN

Başkanvekili
Turan KARAKAYA

Üye
Mehmet KÜRTÜL

Üye
Nilgün İPEK

Üye
İlhan HANAĞASI

Üye
Zeki YİĞİT

Üye
Haluk KIRCA

Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığından:**Karar No : 1572****- K A R A R -**

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 104, 116 ve 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu'nun 8. maddeleri uyarınca, Cumhurbaşkanınca Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Seçimlerinin yenilenmesine karar verilmiş ve bu karar 24/08/2015 tarihli, 29455 sayılı Resmî Gazete'nin Mükerrer nüshasında yayımlanmış olup, durum Bakanlar Kurulunun 25 Ağustos 2015 tarihli ve 2015/8060 sayılı kararı ile Resmî Gazete'nin 25 Ağustos 2015 tarihli, 29456 sayılı 3. Mükerrer nüshasında ilân edilmiştir.

Kurulumuzun 25/8/2015 tarihli ve 1539 sayılı kararı ile 26. Dönem Milletvekili Genel Seçimi seçim tarihinin (oy verme günü) 1 Kasım 2015 Pazar günü olarak belirlenmesine karar verilmiştir.

298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun'un "Oy verme süresi" başlıklı 89. maddesinde; "Oy verme günü, saat sekizden on yediye kadar geçecek zaman, oy verme süresidir. Ancak, saat on yediye geldiği halde, sandık başında oylarını vermek üzere bekleyen seçmenler, başkan tarafından sayıldıktan sonra sıra ile oylarını kullanırlar.

Oy verme süresinin başlayış ve bitiş saatleri, sürenin korunması kaydıyla, mevsim ve bölge özellikleriyle ulaşım durumlarına göre, bütün yurttan veya gerekli görülen seçim çevrelerinde, seçim gününden en az bir hafta önce ilan edilmek koşuluyla, Yüksek Seçim Kurulunca tespit edilebilir." hükmü yer almaktadır.

Bu hükümler çerçevesinde, güneşin doğuş ve batış sürelerine ilişkin değerlendirmelere göre 26. Dönem Milletvekili Genel Seçiminde oy verme günü itibariyle bütün yurttan illere göre güneşin doğuş ve batış saatlerindeki farklılıklar ışığında, oy verme süresinin başlangıç ve bitiş saatlerinin saptanması hususunda Yüksek Seçim Kurulunca gerekli kararın alınmasını takdirlerinize arz ederim."denilmiş olmakla, konu incelenerek;

GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun'un 89. maddesinde belirtilen hükümler çerçevesinde, oy verme süresi Kurulumuzca incelenmiş, güneşin doğuşuna ve batışına ilişkin değerlendirmelere göre, 26. Dönem Milletvekili Genel Seçiminde oy verme günü olan 1 Kasım 2015 Pazar günü itibariyle oy verme süresinin korunmak kaydıyla bütün Yurttan illere göre güneşin doğuş ve batış saatlerindeki farklılıklar dikkate alınarak, aşağıda adları yazılı illerde oy verme süresinin başlangıç ve bitiş saatlerinin, Başkanlık teklifinde sözü edilen 89. maddede belirtilen saatlerden ayrı ve farklı olarak saptanmasına karar verilmesi gerekmektedir.

S O N U Ç :

Açıklanan nedenlerle;

1- Adıyaman, Ağrı, Artvin, Bingöl, Bitlis, Diyarbakır, Elazığ, Erzincan, Erzurum, Gaziantep, Giresun, Gümüşhane, Hakkari, Kars, Malatya, Kahramanmaraş, Mardin, Muş, Ordu, Rize, Siirt, Sivas, Trabzon, Tunceli, Şanlıurfa, Van, Bayburt, Batman, Şırnak, Ardahan, Iğdır ve Kilis illerinde oy vermenin başlangıç ve bitiş saatlerinin 07.00 - 16.00 olarak saptanmasına,

2- Yukarıda adları yazılı illerin dışında kalan diğer illerde oy vermenin başlangıç ve bitiş saatlerinin 08.00 - 17.00 olarak belirlenmesine,

3- Bu kararın Başkanlık duyurusu olarak TRT'de yayınlanmasına ve ayrıca Resmî Gazete'de yayımlanmasına,

4- Karar örneğinin;

a) İçişleri Bakanlığına,

b) Seçime katılabilecekleri tespit ve ilân edilen siyasi parti genel başkanlıklarına, gönderilmesine,

c) Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğüne www.ysk.gov.tr adresinde yayınlanmasına ve il - ilçe seçim kurulu başkanlıklarına Kurum içi elektronik posta ile iletilmesine,

31/08/2015 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Başkan
Sadi GÜVEN

Başkanvekili
Turan KARAKAYA

Üye
Mehmet KÜRTÜL

Üye
Nilgün İPEK

Üye
İlhan HANAĞASI

Üye
Zeki YİĞİT

Üye
Haluk KIRCA

Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığından:**Karar No : 1573****- K A R A R -**

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 104, 116 ve 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu'nun 8. maddeleri uyarınca, Cumhurbaşkanınca Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Seçimlerinin yenilenmesine karar verilmiş ve bu karar 24/08/2015 tarihli, 29455 sayılı Resmî Gazete'nin Mükerrer nüshasında yayımlanmış olup, durum Bakanlar Kurulunun 25 Ağustos 2015 tarihli ve 2015/8060 sayılı kararı ile Resmî Gazete'nin 25 Ağustos 2015 tarihli, 29456 sayılı 3. Mükerrer nüshasında ilân edilmiştir.

Kurulumuzun 25/8/2015 tarihli ve 1539 sayılı kararı ile 26. Dönem Milletvekili Genel Seçimi seçim tarihinin (oy verme günü) 1 Kasım 2015 Pazar günü olarak belirlenmesine karar verilmiştir.

26. Dönem Milletvekili Genel Seçiminde uygulanacak Seçim Takvimi uyarınca, bağımsız adayların başvurularında uyulması zorunlu usuller ile yatıracakları teminat miktarının saptanması ve sair hususların tespiti amacıyla hazırlanan Genelge taslağı Kurulumuza sunulmuş olmakla;

GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:**Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın;**

“Seçimlerin genel yönetim ve denetimi” başlıklı 79. maddesinde; “Seçimler, yargı organlarının genel yönetim ve denetimi altında yapılır.

Seçimlerin başlamasından bitimine kadar, seçimin düzen içinde yönetimi ve dürüstlüğü ile ilgili bütün işlemleri yapma ve yaptırma, seçim süresince ve seçimden sonra seçim konularıyla ilgili bütün yolsuzlukları, şikâyet ve itirazları inceleme ve kesin karara bağlama ve Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin seçim tutanaklarını ve Cumhurbaşkanlığı seçim tutanaklarını kabul etme görevi Yüksek Seçim Kurulundur. Yüksek Seçim Kurulunun kararları aleyhine başka bir mercie başvurulamaz.”

“Milletvekili seçilme yeterliliği” başlıklı 76. maddesinde; “Yirmibeş yaşını dolduran her Türk milletvekili seçilebilir.

En az ilkokul mezunu olmayanlar, kısıtlılar, yükümlü olduğu askerlik hizmetini yapmamış olanlar, kamu hizmetinden yasaklılar, taksirli suçlar hariç toplam bir yıl veya daha fazla hapis ile ağır hapis cezasına hüküm giymiş olanlar; zimmet, ihtilas, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı suçlarla, kaçakçılık, resmî ihale ve alım satımlara fesat karıştırma, Devlet sırlarını açığa vurma, terör eylemlerine katılma ve bu gibi eylemleri tahrik ve teşvik suçlarından biriyle hüküm giymiş olanlar, affa uğramış olsalar bile milletvekili seçilemezler.”

2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu'nun;

“Seçilme yeterliliği” başlıklı 10. maddesinde; “Yirmibeş yaşını dolduran her Türk vatandaşı milletvekili seçilebilir.”

“Milletvekili seçilemeyecek olanlar” başlıklı 11. maddesinde; “Aşağıda yazılı olanlar milletvekili seçilemezler:

- a) İlkokul mezunu olmayanlar,
- b) Kısıtlılar,
- c) Yükümlü olduğu askerlik hizmetini yapmamış olanlar,
- d) Kamu hizmetinden yasaklılar,
- e) Taksirli suçlar hariç, toplam bir yıl veya daha fazla hapis veya süresi ne olursa olsun ağır hapis cezasına hüküm giymiş olanlar,
- f) Affa uğramış olsalar bile;

1. Basit ve nitelikli zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı suçlar ile istimal ve istihlak kaçakçılığı dışında kalan kaçakçılık suçları, resmî ihale ve alım satımlara fesat karıştırma veya Devlet sırlarını açığa vurma suçlarından biriyle mahkûm olanlar,

2. Türk Ceza Kanununun İkinci Kitabının, birinci babında yazılı suçlardan veya bu suçların işlenmesini aleni olarak tahrik etme suçundan mahkûm olanlar,

3. Terör eylemlerinden mahkûm olanlar,

4. Türk Ceza Kanununun 536 ncı maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarında yazılı eylemlerle aynı Kanunun 537 nci maddesinin birinci, ikinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkralarında yazılı eylemleri siyasi ve ideolojik amaçlarla işlemekten mahkûm olanlar.”

(Yukarıda 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'na göre yazılı suçların 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda karşılığını bulan suçlardan mahkûm olanlar da aynı kapsamda değerlendirilir.)

“Adaylara karşı itiraz” başlıklı 22. maddesinde; “Adayların geçici olarak ilanından itibaren iki gün içinde il seçim kuruluna itiraz edilebilir. İtirazlar, il seçim kurullarınca, en geç iki gün içinde karara bağlanır.

İlgililer, bu kararlara karşı iki gün içinde Yüksek Seçim Kuruluna itiraz edebilirler.

Yüksek Seçim Kurulu, üç gün içinde ve en geç, kesin aday listelerinin ilanı gününe kadar bu itirazları karara bağlar.”

“Adayların incelenmesi” başlıklı 23. maddesinde; “Bir il, bir kaç seçim çevresine bölünmüş olsa bile il seçim kurulları, kendi seçim çevrelerinin adayları hakkında yaptıkları inceleme sonunda, bu Kanunda yazılı adaylık şartlarında noksanlık veya aykırılık bulunduğunu görürlerse, durumu geçici ilan tarihinden itibaren iki gün içinde ilgili adaya, siyasi partilerin il başkanlarına ve Yüksek Seçim Kuruluna bildirirler.”

hükümlerine yer verilmiştir.

2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu'nun 21. maddesinin birinci fıkrasında; “Bağımsız milletvekili adaylığı için yapılacak başvuru, adayın milletvekili seçilmek istediği çevrenin il seçim kurulu başkanlığına bu Kanunun adaylık için aradığı nitelikleri taşıdığını belirten bir yazı ile yapılır.” denilmektedir.

Bu hükümden açıkça anlaşılacağı üzere; Kanun, milletvekili seçimine bağımsız olarak katılacakların adaylık başvurularında, adaylık için gerekli yasal şart ve nitelikleri taşıdığıının açıklanması dışında belli bir şekil öngörmemiş, aynı maddenin son fıkrasında ise bağımsız adaylık için başvuranların en yüksek derecedeki Devlet memuruna mali haklar kapsamında yapılmakta olan her türlü ödemelerin bir aylık brüt tutarı kadar parayı ilgili mal sandığına emaneten yatırıp makbuzunu milletvekili seçilebilmek için gerekli belgelerine ekleyecekleri belirtilmiştir. Yatırılacak emanet paranın miktarı 10.651,00 (on bin altı yüz elli bir) Türk Lirasıdır.

Ancak milletvekili seçilebilmek için adayın seçilme yeterliğine sahip olması yasal zorunluluk olduğundan, il seçim kurullarının kendiliklerinden yapacakları inceleme sırasında yasal şartlar ve nitelikler yönünden şüpheli bir durum söz konusu olduğunda gerekli bilgi ve belgeleri istemeleri doğaldır.

1 Kasım 1990 günü ve öncesinde doğan bağımsız adayların başvuruları sırasında; Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarasını taşıyan nüfus cüzdanı örneğini, öğrenim durumunu gösterir diploma örneğini, askerlik belgesini ve ayrıca sabıka durumunu gösterir adli sicil ve arşiv kaydı belgelerini de listelerine eklemeleri zorunludur. Adli sicil ve arşiv kaydı belgesinin aslının (ıslak imzalı) verilmesi gerekmekte olup, askerlik belgesinin ise aslı olabileceği gibi e-devlet kapısından (www.Turkiye.gov.tr) alınmış olanlar da yeterli görülecektir.

Bununla birlikte; 25. Dönem Milletvekili Genel Seçiminde Resmî Gazete'nin 24/04/2015 tarih ve 29336 Mükerrer sayısında ilân edilen milletvekili kesin aday listesinde ismine bağımsız adaylar arasında veya bir siyasi partinin listesinde yer verilen milletvekili adayları tarafından başvuru dilekçesi ve makbuz ile birlikte sadece 31 Ağustos 2015 tarihinden sonra alınmış ıslak imzalı adli sicil ve arşiv kaydı belgesinin verilmesi yeterli olacaktır.

Adli sicil ve arşiv kaydında mahkûmiyeti bulunan adayların ise;

Bilindiği üzere memnu hakların iadesi kurumu önceden, mülga 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 121 ilâ 124 ve 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nun 416 ilâ 420. maddelerinde düzenlenmiştir. Ancak 01/06/2005 tarihinde yürürlüğe giren 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu ile 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nda memnu hakların iadesi kurumuna yer verilmemiş, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 53. maddesinde güvenlik tedbiri olarak düzenlenmekle beraber, hak yoksunluklarının cezanın infazının tamamlanmasıyla birlikte sona ereceği kabul edilmiş ise de, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın milletvekili seçilme yeterliliğini düzenleyen 76. maddesinin ikinci fıkrasında ve buna dayalı olarak da 2839 sayılı Kanun'un 11. maddesinde bazı mahkûmiyetlerin affa uğramış olsa bile milletvekili seçilmeye engel olacağı belirtilmektedir.

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 53. maddesi ile ilgisi bulunmayan ve bu Kanuna göre bir hak yoksunluğu doğurmayan bu tür mahkûmiyetlerin, bazı özel kanunlardaki veya seçim mevzuatındaki ayrıksı hükümler nedeniyle bir kısım mesleklerin icrası ve seçilme dâhil çeşitli hakların kullanılmasını imkânsız hale getirdiği anlaşıncaya, yasaklanmış hakların geri verilmesi kurumuna yeniden ihtiyaç duyulmuş ve söz konusu kurum 5352 sayılı Adli Sicil Kanunu'na 13/A maddesi eklenmek suretiyle yeniden düzenlenmiştir.

Bu maddeden anlaşılacağı üzere, mahkûmiyet hangi kanundan kaynaklanmış olursa olsun, hükümlü yönünden süresiz hak yoksunluğu doğuruyorsa, bu yoksunluğun giderilmesi için, süre ve diğer koşullar gerçekleştiğinde, yasaklanmış hakların geri verilmesi yoluna gidilmesinin mümkün olduğu dikkate alınarak, Anayasa'nın 76. maddesinin ikinci fıkrasında ve buna dayalı olarak, 2839 sayılı Kanun'un 11. maddesinde belirtilen nitelikte bir ceza mahkûmiyeti nedeniyle milletvekili seçilme hakkını yitirmiş bulunan kişiler, bu haklarına ancak ve sadece, 765 sayılı Kanun'un 122 ilâ 124. maddelerine göre alınan "**memnu hakların iadesi**" veya 5352 sayılı Adli Sicil Kanunu'nun 13/A maddesi uyarınca, talepleri üzerine mahkemece verilecek "**yasaklanmış hakların geri verilmesi**" kararı ile kavuşabileceklerdir.

Buna göre;

1- a) 2839 sayılı Kanun'un 11. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde belirtilen suçlardan ve (e) bendinde söz edildiği gibi taksirli suçlar hariç toplam bir yıl veya daha fazla hapis veya süresi ne olursa olsun ağır hapis cezasına hüküm giymiş olanların,

Kesinleşmiş cezalarının infazından sonra, 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 121 ilâ 124. maddeleri veya 5352 sayılı Adli Sicil Kanunu'nun 13/A maddesine göre mahkûmiyet kararlarına ilişkin olarak ayrı ayrı memnu hakların iadesi (yasaklanmış hakların geri verilmesi) kararları almaları ve kararın kesinleşme şerhli (açıklamalı),

b) Yukarıda belirtilen suçların niteliği ve cezaların süresi itibariyle 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 51. maddesine göre mahkûm oldukları hapis cezası ertelenenlerin, mahkûmiyet kararlarına ilişkin olarak 5352 sayılı Adli Sicil Kanunu'nun 13/A maddesine göre ayrı ayrı yasaklanmış hakların geri verilmesi kararları almaları ve kararın kesinleşme şerhli (açıklamalı),

2- 2839 sayılı Kanun'un 11. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde yazılı suçlardan ve (e) bendinde söz edildiği gibi taksirli suçlar hariç toplam bir yıl veya daha fazla hapis veya süresi ne olursa olsun ağır hapis cezasına hüküm giymiş olup da cezaları 647 sayılı Kanun'un 6. maddesi uyarınca ertelenmiş olanların,

765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 95/II. maddesine göre, hüküm tarihinden itibaren beş yıl içinde, başka bir suçtan hüküm giymemiş olduklarını kanıtlayabilmeleri için söz konusu tecilli mahkûmiyet kararlarının **31 Ağustos 2015 veya sonraki tarihli kesinleşme şerhli** (açıklamalı),

3- 2839 sayılı Kanun'un 11. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde belirtilenler dışındaki diğer kasıtlı bir suçtan dolayı 1 yıldan az süre ile ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 53. maddesinde öngörülen seçilme hakkı yoksunluğunu doğuracak biçimde kesinleşmiş hapis cezası bulunanların bu cezaların infaz edildiğine veya infaz edilmiş sayıldıklarına ilişkin belgenin,

4- Milletvekili seçilmesine engel mahkûmiyeti olanlar hakkında sonradan uyarlama yapılarak 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun değişik 231. maddesi uyarınca hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı verilmiş olanların buna ilişkin kararın,

onaylı birer örneğini eklemeleri gerektiği sonucuna varılmıştır.

Yüksek Seçim Kurulu tarafından, illerden gelen bağımsız adaylarla ilgili başvuru belgelerinin incelenmesi sonucu tespit edilen eksikliklerin, bağımsız adaylardan tamamlanması istenir (2839/13, 14, 23).

Başvuru evrakında eksiklik tespit edilen ve kendisine ulaşamayan bağımsız adaylar ve eksiklikleri, Resmî Gazetede ve www.ysk.gov.tr adresinde yayımlanır/yayınlanır.

Geçici aday listelerine itiraz halinde, sözü edilen belgelerin itirazcı tarafından ibraz edilmesi zorunlu olup, sadece yasal engellerden ötürü itirazcının sağlaması mümkün olmayan belge ve bilgiler, buldukları yerlerden il seçim kurullarınca getirtilecektir.

Öte yandan; bağımsız adayların, adaylık başvurularını hangi tarihten itibaren yapabilecekleri konusunda yasal bir düzenleme bulunmadığından, bu hususun Yüksek Seçim Kurulu tarafından belirlenmesi gerekmektedir. Yüksek Seçim Kurulunun 25/8/2015 tarihli ve 1539 sayılı kararı ile kabul edilen 1 Kasım 2015 Pazar günü yapılacak olan 26. Dönem Milletvekili Genel Seçiminde uygulanacak Seçim Takviminde; siyasi partilerin aday belirlemelerine ilişkin süreler göz önünde tutularak, seçim iş ve işlemlerinde, birlik, kolaylık ve düzen sağlanması için 26. Dönem Milletvekili Genel Seçimine bağımsız aday olarak katılmak isteyenlerin (En geç 18 Eylül 2015 Cuma günü saat 17.00'ye kadar) ilgili il seçim kurulu başkanlıklarına bizzat başvurmaları benimsenmiştir.

Ancak, bağımsız milletvekili adaylığı başvurusuna münhasır olarak verilen özel noter vekâletnamesine istinaden yapılan bağımsız adaylık başvuruları da kabul edilecektir.

Ayrıca; 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu'nun 41. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, bağımsız adayların, adaylıktan vazgeçmeleri nedeniyle emaneten yatırdıkları paraların geri verilebilmesi için Seçim Takvimine göre vazgeçmenin, 22 Eylül 2015 Salı günü saat 17.00'ye kadar yetkili mercie usulüne uygun olarak bildirilmiş olması kararlaştırılmış olup, bağımsız adaylıktan vazgeçme başvurusunun doğrudan doğruya, şahsen ve kimlik ibraz etmek suretiyle Yüksek Seçim Kuruluna ya da Yüksek Seçim Kuruluna iletilmek üzere aynı şekilde il seçim kurulu başkanlığına yapılabileceği gibi en geç bu tarih ve saatte sayılan kurullara ulaştırılmak üzere noter aracılığıyla yapılması da mümkün olacaktır.

S O N U Ç: Açıklanan nedenlerle;

1- 26. Dönem Milletvekili Genel Seçimine bağımsız aday olarak katılmak isteyenlerin, 18 Eylül 2015 Cuma günü saat 17.00'ye kadar milletvekili seçilmek istedikleri çevrenin il seçim kuruluna, yasal şart ve nitelikleri taşıdıklarını belirten bir dilekçe ile bizzat veya bağımsız milletvekili adaylığı başvurusuna münhasır olarak verilen özel noter vekâletnamesine istinaden yapılacak bağımsız adaylık başvurularının kabul edileceğine,

2- Başvuru dilekçelerine, 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu'nun 21. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca en yüksek derecedeki Devlet memuruna mali haklar kapsamında yapılmakta olan her türlü ödemelerin bir aylık brüt tutarı olan 10.651,00 (on bin altı yüz elli bir) Türk Lirasını ilgili mal sandığına emaneten yatırdıklarını gösterir makbuzu, Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarasını taşıyan nüfus cüzdanı örneğini, öğrenim durumunu gösterir diploma örneğini, askerlik belgesini ve ayrıca sabıka durumunu gösterir adli sicil ve arşiv kaydı belgelerini de listelerine eklemelerinin zorunlu olduğuna, adli sicil ve arşiv kaydı belgesinin aslının (ıslak imzalı) verilmesi gerekmekte olup, askerlik belgesinin ise aslı olabileceği gibi e-devlet kapısından (www.turkiye.gov.tr) alınmış olanların da yeterli görüleceğine,

Bununla birlikte; 25. Dönem Milletvekili Genel Seçiminde Resmî Gazete'nin 24/04/2015 tarih ve 29336 Mükerrer sayısında ilân edilen milletvekili kesin aday listesinde ismine bağımsız adaylar arasında veya bir siyasi partinin listesinde yer verilen bağımsız milletvekili adayları tarafından başvuru dilekçesi ve makbuz ile birlikte sadece 31 Ağustos 2015 tarihi ya da sonrasında alınmış ıslak imzalı adli sicil ve arşiv kaydı belgesinin verilmesi yeterli olacağına,

Adli sicil ve arşiv kaydında mahkûmiyeti bulunan adayların ayrıca;

1. 2839 sayılı Kanun'un 11. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde belirtilen suçlardan ve (e) bendinde söz edildiği gibi taksirli suçlar hariç toplam bir yıl veya daha fazla hapis veya süresi ne olursa olsun ağır hapis cezasına hüküm giymiş olanların,

Kesinleşmiş cezalarının infazından sonra, 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 121 ilâ 124. maddeleri veya 5352 sayılı Adli Sicil Kanunu'nun 13/A maddesine göre mahkûmiyet kararlarına ilişkin olarak ayrı ayrı memnu hakların iadesi (yasaklanmış hakların geri verilmesi) kararları almaları ve kararın kesinleşme şerhli (açıklamalı),

Yukarıda belirtilen suçların niteliği ve cezaların süresi itibarıyla 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 51. maddesine göre mahkûm oldukları hapis cezası ertelenenlerin, mahkûmiyet kararlarına ilişkin olarak 5352 sayılı Adli Sicil Kanunu'nun 13/A maddesine göre ayrı ayrı yasaklanmış hakların geri verilmesi kararları almaları ve kararın kesinleşme şerhli (açıklamalı),

2. 2839 sayılı Kanun'un 11. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde yazılı suçlardan ve (e) bendinde söz edildiği gibi taksirli suçlar hariç toplam bir yıl veya daha fazla hapis veya süresi ne olursa olsun ağır hapis cezasına hüküm giymiş olup da cezaları 647 sayılı Kanun'un 6. maddesi uyarınca ertelenmiş olanların,

765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 95/II. maddesine göre, hüküm tarihinden itibaren beş yıl içinde, başka bir suçtan hüküm giymemiş olduklarını kanıtlayabilmeleri için söz konusu tecilli mahkûmiyet kararlarının 31 Ağustos 2015'ten sonraki tarihli kesinleşme şerhli (açıklamalı),

3. 2839 sayılı Kanun'un 11. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde belirtilenler dışındaki diğer kasıtlı bir suçtan dolayı 1 yıldan az süre ile ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 53. maddesinde öngörülen seçilme hakkı yoksunluğunu doğuracak biçimde kesinleşmiş hapis cezası bulunanların bu cezaların infaz edildiğine veya infaz edilmiş sayıldıklarına ilişkin belgenin,
4. Milletvekili seçilmesine engel mahkûmiyeti olanlar hakkında sonradan uyarılma yapılarak 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun değişik 231. maddesi uyarınca hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı verilmiş olanların buna ilişkin kararın,

onaylı birer örneğini eklemeleri gerektiğine,

3- Geçici aday listelerine itiraz halinde, sözü edilen belgelerin itirazcı tarafından ibraz edilmesi zorunlu olup, sadece kanuni engellerden ötürü itirazcının sağlaması mümkün olmayan belge ve bilgiler, buldukları yerlerden il seçim kurullarınca getirilebileceğine,

4- İnceleme ve değerlendirmenin yukarıda belirtilen ilkeler ve yasal düzenlemeler çerçevesinde yapılmasına,

5- Bağımsız milletvekili adaylarının adaylıktan vazgeçmeleri nedeniyle emaneten yatırdıkları paraların geri verilebilmesi için vazgeçmenin en son 22 Eylül 2015 Salı günü saat 17.00'ye kadar yapılabileceğine,

6- Milletvekilliği için adaylıktan vazgeçmenin, kimlik göstermek suretiyle doğrudan doğruya ve şahsen Yüksek Seçim Kuruluna ve bu kurula iletilmek üzere aynı şekilde il seçim kurulu başkanlığına yapılabileceği gibi vazgeçme süresi içinde belirtilen kurullara noter aracılığıyla da yapılabileceğine,

7- Kararın Resmî Gazete'de yayımlanmasına,

8- Karar örneğinin Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğüne www.ysk.gov.tr adresinde yayınlanmasına, il ve ilçe seçim kurulu başkanlıklarına iç-mail olarak iletilmesine,

9- Kararın sonuç kısmının Yüksek Seçim Kurulu duyurusu olarak ilgililere TRT aracılığı ile duyurulmasına,

31/08/2015 tarihinde oyçokluğu ile karar verildi.

Başkan
Sadi GÜVEN

Başkanvekili
Turan KARAKAYA
(M)

Üye
Mehmet KÜRTÜL

Üye
Nilgün İPEK

Üye
İlhan HANAĞASI

Üye
Zeki YİĞİT

Üye
Haluk KIRCA

- KARŞI OY -

2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu'nun 21. maddesinin birinci fıkrasında; "Bağımsız milletvekili adaylığı için yapılacak başvuru, adayın milletvekili seçilmek istediği çevrenin il seçim kurulu başkanlığına, bu Kanun'un adaylık için aradığı nitelikleri taşıdığını belirten bir yazı ile yapılır." denilmektedir.

Milletvekili seçilebilmek için adayın seçilme yeterliliğine sahip olması yasal zorunluluk olduğundan, bağımsız aday olacakların (25. Dönemde aday olanlar dahil) hepsinin istenilen belgeleri vermeleri gerektiği görüşü ile karara katılmıyorum.

Turan KARAKAYA
Yüksek Seçim Kurulu Başkanvekili

Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığından:

Karar No : 1574

- K A R A R -

2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 104, 116 ve 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu'nun 8. maddeleri uyarınca, Cumhurbaşkanınca Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Seçimlerinin yenilenmesine karar verilmiş ve bu karar 24/08/2015 tarihli, 29455 sayılı Resmî Gazete'nin Mükerrer nüshasında yayımlanmış olup, durum Bakanlar Kurulunun 25 Ağustos 2015 tarihli ve 2015/8060 sayılı kararı ile Resmî Gazete'nin 25 Ağustos 2015 tarihli, 29456 sayılı 3. Mükerrer nüshasında ilân edilmiştir.

Kurulumuzun 25/8/2015 tarihli ve 1539 sayılı kararı ile 26. Dönem Milletvekili Genel Seçimi seçim tarihinin (oy verme günü) 1 Kasım 2015 Pazar günü olarak belirlenmesine karar verilmiştir.

26. Dönem Milletvekili Genel Seçimine ilişkin Seçim Takvimi uyarınca; seçime katılma yeterliliğine sahip olan siyasi partiler, seçime katılacakları seçim çevrelerine ait aday listelerini DVD ve kâğıt ortamında 18 Eylül 2015 Cuma günü 17.00'ye kadar Kurulumuz Başkanlığına vereceklerdir.

26. Dönem Milletvekili Genel Seçiminde siyasi partilerin aday listelerini vermelerinde uyulması zorunlu usullerin ve başvurularında bu listelere eklenmesi gereken belgeleri ile milletvekili adaylarının istifalarının son gününün ve şeklinin, istifalardan vazgeçme zamanının, istifa ve ölüm nedeniyle meydana gelecek boşalmaların hem geçici hem kesin aday listeleri yönünden tamamlanması için "Siyasi Partilerin Aday Bildirimine İlişkin Usul ve Esaslar"ın belirlenmesi gerekmektedir.

26. Dönem Milletvekili Genel Seçiminde uygulanacak Seçim Takvimi uyarınca, siyasi partilerin aday listelerini vermelerinde uyulması zorunlu usuller ile başvurularında bu listelere eklenmesi gereken belgeler ile sair hususların tespiti amacıyla hazırlanan Genelge taslağı Kurulumuza sunulmuş olmakla;

GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın;

"Seçimlerin genel yönetim ve denetimi" başlıklı 79. maddesinde; "Seçimler, yargı organlarının genel yönetim ve denetimi altında yapılır.

Seçimlerin başlamasından bitimine kadar, seçimin düzen içinde yönetimi ve dürüstlüğü ile ilgili bütün işlemleri yapma ve yaptırma, seçim süresince ve seçimden sonra seçim konularıyla ilgili bütün yolsuzlukları, şikâyet ve itirazları inceleme ve kesin karara bağlama ve Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin seçim tutanaklarını ve Cumhurbaşkanlığı seçim tutanaklarını kabul etme görevi Yüksek Seçim Kurulundur. Yüksek Seçim Kurulunun kararları aleyhine başka bir mercie başvurulamaz."

"Milletvekili seçilme yeterliliği" başlıklı 76. maddesinde; "Yirmibeş yaşını dolduran her Türk milletvekili seçilebilir.

En az ilkökul mezunu olmayanlar, kısıtlılar, yükümlü olduğu askerlik hizmetini yapmamış olanlar, kamu hizmetinden yasaklılar, taksirli suçlar hariç toplam bir yıl veya daha fazla hapis ile ağır hapis cezasına hüküm giymiş olanlar; zimmet, ihtilal, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı suçlarla, kaçağçılık, resmî ihale ve alım satımlara fesat karıştırma, Devlet sırlarını açığa vurma, terör eylemlerine katılma ve bu gibi eylemleri tahrik ve teşvik suçlarından biriyle hüküm giymiş olanlar, affa uğramış olsalar bile milletvekili seçilemezler."

2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu'nun;

"Seçilme yeterliliği" başlıklı 10. maddesinde; "Yirmibeş yaşını dolduran her Türk vatandaşı milletvekili seçilebilir."

"Milletvekili seçilemeyecek olanlar" başlıklı 11. maddesinde; "Aşağıda yazılı olanlar milletvekili seçilemezler:

- a) İlkokul mezunu olmayanlar,
  - b) Kısıtlılar,
  - c) Yükümlü olduğu askerlik hizmetini yapmamış olanlar,
  - d) Kamu hizmetinden yasaklılar,
  - e) Taksirli suçlar hariç, toplam bir yıl veya daha fazla hapis veya süresi ne olursa olsun ağır hapis cezasına hüküm giymiş olanlar,
  - f) Affa uğramış olsalar bile;
    1. Basit ve nitelikli zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı suçlar ile istimal ve istihlak kaçakçılığı dışında kalan kaçakçılık suçları, resmî ihale ve alım satımlara fesat karıştırma veya Devlet sırlarını açığa vurma suçlarından biriyle mahkûm olanlar,
    2. Türk Ceza Kanununun İkinci Kitabının, birinci babında yazılı suçlardan veya bu suçların işlenmesini aleni olarak tahrik etme suçundan mahkûm olanlar,
    3. Terör eylemlerinden mahkûm olanlar,
    4. Türk Ceza Kanununun 536 ncı maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarında yazılı eylemlerle aynı Kanunun 537 nci maddesinin birinci, ikinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkralarında yazılı eylemleri siyasi ve ideolojik amaçlarla işlemekten mahkûm olanlar.”
- (Yukarıda 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'na göre yazılı suçların 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda karşılığını bulan suçlardan mahkûm olanlar da aynı kapsamda değerlendirilir.)

“Adaylara karşı itiraz” başlıklı 22. maddesinde; “Adayların geçici olarak ilanından itibaren iki gün içinde il seçim kuruluna itiraz edilebilir. İtirazlar, il seçim kurullarınca, en geç iki gün içinde karara bağlanır.

İlgililer, bu kararlara karşı iki gün içinde Yüksek Seçim Kuruluna itiraz edebilirler.

Yüksek Seçim Kurulu, üç gün içinde ve en geç, kesin aday listelerinin ilanı gününe kadar bu itirazları karara bağlar.”

“Adayların incelenmesi” başlıklı 23. maddesinde; “Bir il, bir kaç seçim çevresine bölünmüş olsa bile il seçim kurulları, kendi seçim çevrelerinin adayları hakkında yaptıkları inceleme sonunda, bu Kanunda yazılı adaylık şartlarında noksanlık veya aykırılık bulunduğunu görürlerse, durumu geçici ilan tarihinden itibaren iki gün içinde ilgili adaya, siyasi partilerin il başkanlarına ve Yüksek Seçim Kuruluna bildirirler.”

hükümlerine yer verilmiştir.

2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 37 ve devamı maddeleri hükümlerine göre, Milletvekili Genel Seçiminde adaylar; İlçe Seçim Kurulu Başkanının yönetim ve denetimi altında siyasi partilerin belli bir seçim çevresindeki bütün kayıtlı üyelerinin katılımıyla yapılan önseçim veya aday yoklaması usullerinden biriyle ya da bunların dışında siyasi partilerin tüzüklerinde belirtilen merkez yoklaması yöntemiyle belirlenir.

2839 sayılı Kanun'un 20. maddesinde; siyasi partilerin milletvekili seçimine ilişkin aday listelerini ayrı ayrı alındı belgesi karşılığında önseçim gününden en geç on gün sonraki gün saat 17.00'ye kadar Yüksek Seçim Kuruluna verecekleri öngörülmüştür. Yüksek Seçim Kurulunun 26/08/2015 tarih ve 1541 sayılı kararıyla kabul edilen 1 Kasım 2015 Pazar günü yapılacak olan 26. Dönem Milletvekili Genel Seçiminde uygulanacak Seçim Takvimine göre; siyasi partiler, aday bildirimlerini elektronik ortamda (DVD olarak) ve ayrıca cetveller halinde 18 Eylül 2015 Cuma günü saat 17.00'ye kadar Yüksek Seçim Kuruluna vermek zorundadırlar.

2820 sayılı Kanun'un 48. maddesinde; bu listelerin her bir seçim çevresi itibarıyla ayrı ayrı düzenlenmesi belirtildiği halde, milletvekili seçimine ilişkin aday listelerinin Yüksek Seçim Kuruluna verilmesinde uygulanacak yöntem hakkında bir hüküm getirilmemiştir. Bu duruma göre siyasi partiler, seçime katılacakları her İl'e ait aday listelerini (o il çevrelere bölünmüş ise bu çevreler de dikkate alınarak) ayrı ayrı bildirmek durumundadırlar. Bu aday listelerinin nasıl düzenleneceği, aday isimlerinin nasıl yazılacağı, adaylarla ilgili hangi bilgileri içerecekleri, şekilleri ve kaç nüsha verilecekleri, eklenmesi gereken belgeler kanunlarda belirtilmediğinden, bu hususların Yüksek Seçim Kurulunca saptanması gerekmektedir.

2839 sayılı Kanun'un 25. maddesinde; aday listelerinin kesinleşmesinden sonra istifa veya ölüm nedeni ile listelerde meydana gelecek eksilmelerin, listelerin tamamlanmasını gerektirmeyeceği vurgulanmıştır. Bu madde hükmüne göre; aday listelerinin kesinleşmesinden sonra istifaların dikkate alınması mümkün değil ise de, bu hüküm istifa süresinin bu tarihe kadar uzayacağı anlamına gelmez. İstifa üzerine, kesinleşmeden önce oluşan boşalmaların tamamlanması da söz konusu olduğundan, bu işlem için gerekli süre de göz önünde bulundurulmak suretiyle istifaların dikkate alınabileceği son günün saptanması gerekir. Seçim Takvimine göre bu tarih 26 Eylül 2015 Cumartesi gündür. O halde, bu tarihe kadar Yüksek Seçim Kuruluna bildirilen istifalar veya ölüm sebebi ile eksiklik oluşan listelerin tamamlanması mümkün olup, bu tarihten sonraki istifalar veya ölümler listelerin tamamlanması yönünden dikkate alınmayacaktır.

Ayrıca; istifaın usul ve yöntemleri de 2839 sayılı Kanun'da açıklanmadığından, bu konuda düzenleme yapılması zarureti doğmaktadır. İstifalarda kimlik saptaması en önemli ögedir. İstifaın Yüksek Seçim Kuruluna ulaştırılması yöntemi de seçim işlerindeki ivedilik bakımından önem arz etmektedir.

Öte yandan, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 76 ve 2839 sayılı Kanun'un 10 ve 11. maddelerinde; "Milletvekili seçilme yeterliliği" ile ilgili şartlar belirlenmiş, 2839 sayılı Kanun'un "Adaylara karşı itiraz" başlıklı 22. maddesinde; "Adayların geçici olarak ilânından itibaren iki gün içinde il seçim kuruluna itiraz edilebilir. İtirazlar, il seçim kurulunca, en geç iki gün içinde karara bağlanır. İlgililer, bu kararlara karşı iki gün içinde Yüksek Seçim Kuruluna itiraz edebilirler. Yüksek Seçim Kurulu, üç gün içinde ve en geç, kesin aday listelerinin ilânı gününe kadar bu itirazları karara bağlar.", "Adayların incelenmesi" başlıklı 23. maddesinde ise; "Bir il, birkaç seçim çevresine bölünmüş olsa bile il seçim kurulları, kendi seçim çevrelerinin adayları hakkında yaptıkları inceleme sonunda, bu Kanunda yazılı adaylık şartlarının noksanlık veya aykırılık bulunduğunu görürlerse, durumu geçici ilân tarihinden itibaren iki gün içinde ilgili adaya, siyasi partilerin il başkanlarına ve Yüksek Seçim Kurulu'na bildirirler." hükümlerine yer verilmiştir.

1 Kasım 2015 Pazar günü yapılacak olan 26. Dönem Milletvekili Genel Seçiminde uygulanacak Seçim Takviminde ise; siyasi partilerin genel merkezlerinin, seçime katılacakları seçim çevrelerine ait aday listelerini 18 Eylül 2015 Cuma günü Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığına verecekleri ve bu tarihten sonra milletvekili adaylarının seçilme yeterliliğine ilişkin inceleme ve itiraz sürecinin başlayacağı öngörülmüştür.

Anayasa ve kanunlarla, seçimin başlamasından bitimine kadar, seçimin düzen içinde yönetimi ve dürüstlüğü ile ilgili bütün işlemleri yapma ve yaptırma görevi verilen Kurulumuzca, milletvekili adaylarının incelenmesi sırasında ve itiraz sürecinde bu işlemlerin kolayca ve düzen içinde yapılabilmesi ve gereksiz yazışmaların önlenmesi için aday listeleri bildirilirken bu adaylara ilişkin Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Numarasını gösteren nüfus cüzdanı örneği, öğrenim durumunu gösterir belge veya diploma sureti, askerlik belgesi ile adli sicil ve arşiv kaydının da gönderilmesinin (öğrenim durumlarını gösterir belge veya diploma örneği ile Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Numarasını gösterir nüfus cüzdanı örneğinin noter veya siyasi parti yetkililerince onaylanması, askerlik belgesinin ise aslı ya da e-devlet kapısından (www.turkiye.gov.tr) alınmış olması yeterli olmakla birlikte adli sicil ve arşiv kaydı belgesinin aslının (ıslak imzalı) verilmesinin gerektiğinin) siyasi partilerin genel merkezlerine bildirilmesi uygun olacaktır.

Bununla birlikte; 25. Dönem Milletvekili Genel Seçiminde Resmî Gazete'nin 24/04/2015 tarih ve 29336 Mükerrer sayısında ilân edilen milletvekili kesin aday listesinde ismine bağımsız adaylar arasında veya bir siyasi partinin listesinde yer verilen milletvekili adayları tarafından sadece 31 Ağustos 2015 tarihinden sonra alınmış ıslak imzalı adli sicil ve arşiv kaydı belgesinin verilmesi yeterli görülecektir.

Adli sicil ve arşiv kaydı bulunan adayların ise;

Bilindiği üzere memnu hakların iadesi kurumu önceden, mülga 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 121 ilâ 124 ve 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nun 416 ilâ 420. maddelerinde düzenlenmiştir. Ancak 01/06/2005 tarihinde yürürlüğe giren 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu ile 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nda memnu hakların iadesi kurumuna yer verilmemiş, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 53. maddesinde güvenlik tedbiri olarak düzenlenmekle beraber, hak yoksunluklarının cezanın infazının tamamlanmasıyla birlikte sona ereceği kabul edilmiş ise de, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın milletvekili seçilme yeterliliğini düzenleyen 76. maddesinin ikinci fıkrasında ve buna dayalı olarak da 2839 sayılı Kanun'un 11. maddesinde bazı mahkûmiyetlerin affa uğramış olsa bile milletvekili seçilmeye engel olacağı belirtilmektedir.

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 53. maddesi ile ilgisi bulunmayan ve bu Kanuna göre bir hak yoksunluğu doğurmayan bu tür mahkûmiyetlerin, bazı özel kanunlardaki veya seçim mevzuatındaki ayrıksı hükümler nedeniyle bir kısım mesleklerin icrası ve seçilme dâhil çeşitli hakların kullanılmasını imkânsız hale getirdiği anlaşıncaya, yasaklanmış hakların geri verilmesi kurumuna yeniden ihtiyaç duyulmuş ve söz konusu kurum 5352 sayılı Adli Sicil Kanunu'na 13/A maddesi eklenmek suretiyle yeniden düzenlenmiştir.

Bu maddeden anlaşılacağı üzere, mahkûmiyet hangi kanundan kaynaklanmış olursa olsun, hükümlü yönünden süresiz hak yoksunluğu doğuruyorsa, bu yoksunluğun giderilmesi için, süre ve diğer koşullar gerçekleştiğinde, yasaklanmış hakların geri verilmesi yoluna gidilmesinin mümkün olduğu dikkate alınarak, Anayasa'nın 76. maddesinin ikinci fıkrasında ve buna dayalı olarak, 2839 sayılı Kanun'un 11. maddesinde belirtilen nitelikte bir ceza mahkûmiyeti nedeniyle milletvekili seçilme hakkını yitirmiş bulunan kişiler, bu haklarına ancak ve sadece, 765 sayılı Kanun'un 122 ilâ 124. maddelerine göre alınan "**memnu hakların iadesi**" veya 5352 sayılı Adli Sicil Kanunu'nun 13/A maddesi uyarınca, talepleri üzerine mahkemece verilecek "**yasaklanmış hakların geri verilmesi**" kararı ile kavuşabileceklerdir.

Buna göre;

1- a) 2839 sayılı Kanun'un 11. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde belirtilen suçlardan ve (e) bendinde söz edildiği gibi taksirli suçlar hariç toplam bir yıl veya daha fazla hapis veya süresi ne olursa olsun ağır hapis cezasına hüküm giymiş olanların,

Kesinleşmiş cezalarının infazından sonra, 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 121 ilâ 124. maddeleri veya 5352 sayılı Adli Sicil Kanunu'nun 13/A maddesine göre mahkûmiyet kararlarına ilişkin olarak ayrı ayrı memnu hakların iadesi (yasaklanmış hakların geri verilmesi) kararları almaları ve kararın kesinleşme şerhli (açıklamalı),

b) Yukarıda belirtilen suçların niteliği ve cezaların süresi itibarıyla 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 51. maddesine göre mahkûm oldukları hapis cezası ertelenenlerin, mahkûmiyet kararlarına ilişkin olarak 5352 sayılı Adli Sicil Kanunu'nun 13/A maddesine göre ayrı ayrı yasaklanmış hakların geri verilmesi kararları almaları ve kararın kesinleşme şerhli (açıklamalı),

2- 2839 sayılı Kanun'un 11. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde yazılı suçlardan ve (e) bendinde söz edildiği gibi taksirli suçlar hariç toplam bir yıl veya daha fazla hapis veya süresi ne olursa olsun ağır hapis cezasına hüküm giymiş olup da cezaları 647 sayılı Kanun'un 6. maddesi uyarınca ertelenmiş olanların,

765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 95/II. maddesine göre, hüküm tarihinden itibaren beş yıl içinde, başka bir suçtan hüküm giymemiş olduklarını kanıtlayabilmeleri için söz konusu tecilli mahkûmiyet kararlarının **31 Ağustos 2015 veya sonraki tarihli kesinleşme şerhli** (açıklamalı),

3- 2839 sayılı Kanun'un 11. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde belirtilenler dışındaki diğer kasıtlı bir suçtan dolayı 1 yıldan az süre ile ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 53. maddesinde öngörülen seçilme hakkı yoksunluğunu doğuracak biçimde kesinleşmiş hapis cezası bulunanların bu cezaların infaz edildiğine veya infaz edilmiş sayıldıklarına ilişkin belgenin,

4- Milletvekili seçilmesine engel mahkûmiyeti olanlar hakkında sonradan uyarlama yapılarak 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun değişik 231. maddesi uyarınca hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı verilmiş olanların buna ilişkin kararın,

onaylı birer örneğini eklemeleri gerektiği sonucuna varılmıştır.

Ayrıca, il seçim kurullarının kendi seçim çevrelerinin adayları hakkında yaptıkları inceleme sonunda, gerekli gördükleri diğer belgeleri ilgili yerlerden isteyebilecekleri de açıktır.

S O N U Ç: Açıklanan nedenlerle;

A. Aday listelerinin verilmesinde uyulması zorunlu yöntem;

1- a) Siyasi partilerin seçime katılacakları seçim çevrelerine ilişkin aday listelerini, "her ilin ve bir il birden fazla seçim çevresine bölünmüş ise, her bir seçim çevresinin adayları ayrı ayrı kâğıtta gösterilmek suretiyle aday listelerinin" ve bu listeleri ihtiva eden DVD'nin Yüksek Seçim Kurulunca belirlenen ve bu maddenin (b) bendinde açıklanan kayıt desenine göre, Yüksek Seçim Kuruluna 18 Eylül 2015 Cuma günü en geç saat 17.00'ye kadar teslim etmeleri,

b) İllere ait bu listelerin alfabetik sıraya dizilerek listenin baş tarafına ilin adı, il birkaç seçim çevresine bölünmüş ise (her bir çevre ayrı ayrı olmak üzere) ilin adıyla birlikte bölünen seçim çevresinin numarasının yazılması, bunun altına da o seçim çevresinin çıkaracağı milletvekili sayısı kadar adayların Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Numaraları, adları, soyadları, öğrenim durumları (ilk, orta, yüksek biçiminde) ve meslekleri (birden çok meslek varsa yalnız biri) gösterilerek sıra numarasıyla alt alta yazılmak suretiyle düzenlenmesi,

c) Listelerin her sayfasının siyasi parti mührünü ve yetkili imzayı taşıması,

d) Her aday için, 2839 sayılı Kanun'un 10 ve 11. maddelerine göre, seçilme yeterliliği ile ilgili öğrenim durumlarını gösterir diploma, askerlik belgesi ve Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Numarasını gösterir nüfus cüzdanı örneği ile adli sicil ve arşiv kaydı belgesi (öğrenim durumlarını gösterir diploma örneği ile Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Numarasını gösterir nüfus cüzdanı örneğinin noter veya siyasi parti yetkililerince onaylanması, askerlik belgesinin ise aslı ya da e-devlet kapısından (www.turkiye.gov.tr) alınmış olması yeterli olmakla birlikte adli sicil ve arşiv kaydı belgesinin aslının (ıslak imzalı) verilmesinin gerektiği,

Bununla birlikte; 25. Dönem Milletvekili Genel Seçiminde Resmî Gazete'nin 24/04/2015 tarih ve 29336 Mükerrer sayısında ilân edilen milletvekili kesin aday listesinde ismine bağımsız adaylar arasında veya bir siyasi partinin listesinde yer verilen milletvekili adayları tarafından sadece 31 Ağustos 2015 veya sonraki tarihte alınmış ıslak imzalı adli sicil ve arşiv kaydı belgesi verilmesinin yeterli olacağına,

Sorgulama sonucunda adayın mahkûmiyetinin belirlenmesi durumunda;

1. 2839 sayılı Kanun'un 11. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde belirtilen suçlardan ve (e) bendinde söz edildiği gibi taksirli suçlar hariç toplam bir yıl veya daha fazla hapis veya süresi ne olursa olsun ağır hapis cezasına hüküm giymiş olanların,

Kesinleşmiş cezalarının infazından sonra, 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 121 ilâ 124. maddeleri veya 5352 sayılı Adli Sicil Kanunu'nun 13/A maddesine göre mahkûmiyet kararlarına ilişkin olarak ayrı ayrı memnu hakların iadesi (yasaklanmış hakların geri verilmesi) kararları almaları ve kararın kesinleşme şerhli (açıklamalı),

Yukarıda belirtilen suçların niteliği ve cezaların süresi itibariyle 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 51. maddesine göre mahkûm oldukları hapis cezası ertelenenlerin, mahkûmiyet kararlarına ilişkin olarak 5352 sayılı Adli Sicil Kanunu'nun 13/A maddesine göre ayrı ayrı yasaklanmış hakların geri verilmesi kararları almaları ve kararın kesinleşme şerhli (açıklamalı),

2. 2839 sayılı Kanun'un 11. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde yazılı suçlardan ve (e) bendinde söz edildiği gibi taksirli suçlar hariç toplam bir yıl veya daha fazla hapis veya süresi ne olursa olsun ağır hapis cezasına hüküm giymiş olup da cezaları 647 sayılı Kanun'un 6. maddesi uyarınca ertelenmiş olanların,

765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 95/II. maddesine göre, hüküm tarihinden itibaren beş yıl içinde, başka bir suçtan hüküm giymemiş olduklarını kanıtlayabilmeleri için söz konusu tecilli mahkûmiyet kararlarının 31 Ağustos 2015 veya sonraki tarihli kesinleşme şerhli (açıklamalı),

3. 2839 sayılı Kanun'un 11. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde belirtilenler dışındaki diğer kasıtlı bir suçtan dolayı 1 yıldan az süre ile ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 53. maddesinde öngörülen seçilme hakkı yoksunluğunu doğuracak biçimde kesinleşmiş hapis cezası bulunanların bu cezaların infaz edildiğine veya infaz edilmiş sayıldıklarına ilişkin belgenin,
4. Milletvekili seçilmesine engel mahkûmiyeti olanlar hakkında sonradan uyarılama yapılarak 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun değişik 231. maddesi uyarınca hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı verilmiş olanların buna ilişkin kararın,

onaylı birer örneğini eklemeleri gerektiğine,

e) İl seçim kurullarının gerekli gördükleri takdirde kendi seçim çevrelerinin adayları hakkındaki diğer belgeleri ilgili yerlerden isteyebileceklerine ve bu taleplerinin derhal yerine getirilmesinin zorunlu olduğuna,

2- 2839 sayılı Kanun'un 13. maddesi gereğince; seçime katılan siyasi partilerin iller toplamının en az yarısında o seçim çevresinin çıkaracağı milletvekili sayısı kadar aday göstermeleri gerektiğine, eksik aday gösteren siyasi partilerin bu eksikliği Yüksek Seçim Kurulunca verilen sürede tamamlamamaları halinde anılan Kanun'un 13 ve 14. maddeleri uyarınca seçime katılma hakkını kaybedeceklerine,

B. Adayların istifaları yönünden uyulması gerekli yöntem;

1- Milletvekili seçimine katılan siyasi partilerin Yüksek Seçim Kuruluna verdikleri aday listelerinde gösterilenlerden istifa edeceklerin, bu yoldaki istemlerinin **en geç 26 Eylül 2015 Cumartesi günü saat 17.00'ye kadar** Yüksek Seçim Kuruluna ulaşmış olması gerektiğine, belirtilen bu gün ve saatten sonra ulaşacak istifalar veya ölüm nedeniyle oluşabilecek eksikliklerin dikkate alınmayacağına ve tamamlattırılması yönünde ilgili siyasi partiye bildirimde bulunulmayacağına,

2- Adaylıktan istifaların Yüksek Seçim Kuruluna veya Yüksek Seçim Kuruluna iletilmek üzere il seçim kurulu başkanlığına, doğrudan ve bizzat kimlik göstermek suretiyle yapılabileceğine, bu hususun tutanağa bağlanması gerektiğine,

3- İstifanın Yüksek Seçim Kuruluna belirlenen süre içinde noter vasıtasıyla da gönderilebileceğine,

4- Seçim Takvimine göre, **26 Eylül 2015 Cumartesi gününden sonra ve aday listelerinin kesinleştiği 28 Eylül 2015 Pazartesi gününden** itibaren ölüm veya istifa nedeni ile aday listelerinde oluşacak eksikliklerin tamamlanmasının mümkün olmadığına, ancak bu kişilerin seçilmiş bulunmaları halinde istifalarının hüküm ifade edeceğine ve yerlerine kendilerinden sonra gelenlerin seçilmiş sayılacaklarına,

C. Karar örneğinin;

a) Seçime katılma yeterliliği tespit ve ilân edilen siyasi parti genel başkanlıklarına gönderilmesine,

b) Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğüne www.ysk.gov.tr adresinde yayınlanmasına,

c) İl ve ilçe seçim kurulu başkanlıklarına Kurum içi elektronik posta ile iletilmesine,

d) Resmî Gazete'de yayınlanmasına,

e) "**Sonuç**" bölümünün, Yüksek Seçim Kurulu duyurusu olarak ilân edilmek üzere Türkiye Radyo Televizyon Kurumuna gönderilmesine,

31/08/2015 tarihinde oyçokluğu ile karar verildi.

Başkan
Sadi GÜVEN

Başkanvekili
Turan KARAKAYA
(M)

Üye
Mehmet KÜRTÜL

Üye
Nilgün İPEK

Üye
İlhan HANAĞASI

Üye
Zeki YİĞİT

Üye
Haluk KIRCA

- KARŞI OY -

2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu'nun 20. maddesinin birinci fıkrasında "Siyasi partilerin genel merkezleri, seçime katılacakları seçim çevrelerine ait aday listeleri Yüksek Seçim Kuruluna alındı belgesi karşılığında ön seçim gününden en geç on gün sonraki gün, saat 17.00'ye kadar verirler." denilmektedir.

Milletvekili seçilebilmek için adayın seçilme yeterliliğine sahip olması yasal zorunluluk olduğundan, siyasi partilerden aday olacakların (25. Dönemde aday olanlar dahil) hepsinin istenilen belgeleri vermeleri gerektiği görüşü ile karara katılmıyorum.

Turan KARAKAYA
Yüksek Seçim Kurulu Başkanvekili

Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığından:

Karar No : 1576

- K A R A R -

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 104, 116 ve 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu'nun 8. maddeleri uyarınca, Cumhurbaşkanınca Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Seçimlerinin yenilenmesine karar verilmiş ve bu karar 24/08/2015 tarihli, 29455 sayılı Resmî Gazete'nin Mükerrer nüshasında yayımlanmış olup, durum Bakanlar Kurulunun 25 Ağustos 2015 tarihli ve 2015/8060 sayılı kararı ile Resmî Gazete'nin 25 Ağustos 2015 tarihli, 29456 sayılı 3. Mükerrer nüshasında ilân edilmiştir.

Kurulumuzun 25/8/2015 tarihli ve 1539 sayılı kararı ile 26. Dönem Milletvekili Genel Seçimi seçim tarihinin (oy verme günü) 1 Kasım 2015 Pazar günü olarak belirlenmesine karar verilmiştir.

Yurt dışı seçmen kütüğüne kayıtlı seçmenlerin gümrük kapılarında oy verme işlemleri, Yüksek Seçim Kurulunun 26/08/2015 tarih ve 1541 sayılı kararıyla kabul edilen Seçim Takvimine göre 8 Ekim 2015 Perşembe günü başlayacaktır.

26. Dönem Milletvekili Genel Seçiminde; yurt dışı seçmen kütüğüne kayıtlı seçmenlerin hangi gümrük kapılarında oy kullanacağı, bunlardan hangilerinde tatil günleri dâhil 24 saat ve hangilerinde de daha az süreyle oy kullanılabilceği, gümrük kapılarında yapılacak oy verme işlemlerinde görev alacak seçim kurulları, oy pusulalarının yurt dışına gönderilmesi ile dış temsilciliklerden diplomatik kurye ile gönderilen oy torbalarının teslim alınarak Yurt Dışı İlçe Seçim Kuruluna ulaştırılması görevini yapacak seçim kurullarını, oy torbaları nakil ve ulaştırma komisyonları ile sandık kurullarının adedi, hangi ilçe seçim kuruluna bağlı oldukları, üyelerin ve yedeklerin sayısı, bunların hangi görevlilerden teşkil edileceği, görev süreleri ve kullanılacak oy zarflarının renkleri ile sair ilke ve esasların belirlenmesi gerekmektedir.

26. Dönem Milletvekili Genel Seçiminde; Gümrük Kapılarında Görev Yapacak İlçe Seçim Kurulları ve Sandık Kurullarının Görev ve Yetkileri ile Gümrük Kapılarındaki Oy Verme İşlemlerine İlişkin 145-I sayılı Genelge taslağı Kurulumuza sunulmuş olmakla;

GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

I- 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu'nun 9. maddesinde seçimlerle ilgili süreleri kısaltmaya ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun'un 94/E maddesinin üçüncü fıkrasında, hangi gümrük kapılarında oy verilebileceğini ve bunlardan hangilerinde tatil günleri dâhil 24 saat, hangilerinde daha az süreyle oy kullanılabilceğini, dördüncü fıkrasında da gümrük kapılarında yapılacak oy verme işleminde görev alacak ilgili geçici gümrük kapısı seçim kurulları, oy pusulalarının yurt dışına gönderilmesi ile dış temsilciliklerden diplomatik kurye ile gönderilen oy torbalarının teslim alınarak Yurt Dışı İlçe Seçim Kuruluna ulaştırılması görevini yapacak seçim kurulları, oy torbaları nakil ve ulaştırma komisyonları ile sandık kurullarının adedini, üyelerinin ve yedeklerinin sayısı ile hangi görevlilerden teşkil edileceğini tespit etmeye Yüksek Seçim Kurulu yetkili kılınmıştır.

Bu yetkilere dayanılarak;

I- 7 Haziran 2015 tarihinde yapılan 25. Dönem Milletvekili Genel Seçimi, 10 Ağustos 2014 tarihinde yapılan Cumhurbaşkanın Seçimi ile 12 Haziran 2011 tarihinde yapılan 24. Dönem Milletvekili Genel Seçiminde kullanılan oy miktarları, yurt dışında yerleşik Türk vatandaşlarının yurda giriş ve çıkış yaptıkları gümrük kapıları, coğrafi konumları da gözeticilerle yurt dışındaki seçmenlerin oy kullanabilecekleri gümrük kapıları, aşağıda gösterildiği şekilde tespit edilmiştir.

Karayolu Gümrük Kapılarının;

- 1) Artvin İli Hopa İlçesinde Sarp,
- 2) Edirne İli Merkez İlçesinde Kapıkule,

- 3) Edirne İli İpsala İlçesinde İpsala,
- 4) Edirne İli Lalapaşa İlçesinde Hamzabeyli,
- 5) Iğdır İli Aralık İlçesinde Dilucu,
- 6) Kırklareli İli Merkez İlçesinde Dereköy,

Havalimanı Gümrük Kapılarının;

- 7) Adana İli Seyhan İlçesinde Şakirpaşa,
- 8) Ankara İli Çubuk İlçesinde Esenboğa,
- 9) Antalya İli Muratpaşa İlçesinde Antalya,
- 10) Eskişehir İli Tepebaşı İlçesinde Eskişehir,
- 11) Elazığ İli Merkez İlçesinde Elazığ,
- 12) Gaziantep İli Oğuzeli İlçesinde Gaziantep,
- 13) Hatay İli Antakya İlçesinde Hatay,
- 14) İstanbul İli Bakırköy İlçesinde Atatürk,
- 15) İstanbul İli Pendik İlçesinde Sabiha Gökçen,
- 16) İzmir İli Gaziemir İlçesinde Adnan Menderes,
- 17) Kayseri İli Kocasinan İlçesinde Erkilet,
- 18) Konya İli Selçuklu İlçesinde Konya Askeri Havaalanı,
- 19) Muğla İli Dalaman İlçesinde Dalaman,
- 20) Muğla İli Milas İlçesinde Bodrum-Milas,
- 21) Samsun İli Çarşamba İlçesinde Samsun,
- 22) Trabzon İli Ortahisar İlçesinde Trabzon,
- 23) Zonguldak İli Çaycuma İlçesinde Zonguldak,

Liman Gümrük Kapılarının;

- 24) Aydın İli Kuşadası İlçesinde Kuşadası,
- 25) Balıkesir İli Ayvalık İlçesinde Ayvalık,
- 26) Kocaeli İli Derince İlçesinde Derince,
- 27) Mersin İli Akdeniz İlçesinde Mersin,
- 28) Mersin İli Silifke İlçesinde Taşucu,
- 29) Muğla İli Bodrum İlçesinde Bodrum,
- 30) Samsun İli İlkadım İlçesinde Samsun,

gümrük kapılarında oy verme işleminin 8 Ekim 2015 Perşembe günü saat 08.00'de başlatılması, 1 Kasım 2015 Pazar günü saat 17.00'de bitirilmesi kararlaştırılmıştır.

II- Bu cümleden olarak, aşağıda yazılı gümrük kapılarında karşılımda gösterilen sayıda geçici gümrük kapıları seçim kurulları oluşturulması kabul edilmiştir.

1) Artvin İli Hopa İlçesi Sarp karayolu gümrük kapısında yapılacak oy verme işlemlerinde ve Gürcistan'dan (Batum) gelecek oy torbasını teslim alarak Yurt Dışı İlçe Seçim Kuruluna ulaştırmakla görevli olmak üzere Hopa İlçesinde Hopa 1. Geçici Gümrük Kapısı Seçim Kurulu (1 İlçe),

2) Edirne İli Merkez İlçesi Kapıkule karayolu gümrük kapısında yapılacak oy verme işlemlerinde görevli olmak üzere Edirne Merkez İlçesinde Edirne 1., Edirne 2. ve Edirne 3. Geçici Gümrük Kapısı Seçim Kurulları (3 İlçe),

3) Edirne İli İpsala İlçesi İpsala karayolu gümrük kapısında yapılacak oy verme işlemlerinde ve Yunanistan'dan (Gümülcine) gelecek oy torbasını teslim alarak Yurt Dışı İlçe Seçim Kuruluna ulaştırmakla görevli olmak üzere İpsala İlçesinde İpsala 1. Geçici Gümrük Kapısı Seçim Kurulu (1 İlçe),

4) Edirne İli Lalapaşa İlçesi Hamzabeyli karayolu gümrük kapısında yapılacak oy verme işlemlerinde görevli olmak üzere Lalapaşa İlçesinde Lalapaşa 1. Geçici Gümrük Kapısı Seçim Kurulu (1 İlçe),

5) Iğdır İli Aralık İlçesi Dilucu karayolu gümrük kapısında yapılacak oy verme işlemlerinde ve Azerbaycan'dan (Nahçıvan) gelecek oy torbasını teslim alarak Yurt Dışı İlçe Seçim Kuruluna ulaştırmakla görevli olmak üzere Aralık İlçesinde Aralık 1. Geçici Gümrük Kapısı Seçim Kurulu (1 İlçe),

6) Kırklareli İli Merkez İlçesi Dereköy karayolu gümrük kapısında yapılacak oy verme işlemlerinde ve Bulgaristan'dan (Burgaz) gelecek oy torbasını teslim alarak Yurt Dışı İlçe Seçim Kuruluna ulaştırmakla görevli olmak üzere Kırklareli Merkez İlçesinde Kırklareli 1. Geçici Gümrük Kapısı Seçim Kurulu (1 İlçe),

7) Adana İli Seyhan İlçesi Şakirpaşa Havalimanı gümrük kapısında oy verme işlemlerinde görevli olmak üzere Seyhan İlçesinde Seyhan 1. Geçici Gümrük Kapısı Seçim Kurulu (1 İlçe),

8) Ankara İli Çubuk İlçesi Esenboğa Havalimanı gümrük kapısında oy verme işlemlerinde görevli olmak üzere Çubuk İlçesinde Çubuk 1. ve Çubuk 2. Geçici Gümrük Kapısı Seçim Kurulları (2 İlçe),

9) Antalya İli Muratpaşa İlçesi Antalya Havalimanı gümrük kapısında yapılacak oy verme işlemlerinde görevli olmak üzere Muratpaşa İlçesinde Muratpaşa 1. ve Muratpaşa 2. Geçici Gümrük Kapısı Seçim Kurulları (2 İlçe),

10) Eskişehir İli Tepebaşı İlçesi Eskişehir Havalimanı gümrük kapısında oy verme işlemlerinde görevli olmak üzere Tepebaşı İlçesinde Tepebaşı 1. Geçici Gümrük Kapısı Seçim Kurulu (1 İlçe),

11) Elazığ İli Merkez İlçesinde Elazığ Havalimanı gümrük kapısında oy verme işlemlerinde görevli olmak üzere Merkez İlçe 1. Geçici Gümrük Kapısı Seçim Kurulu (1 İlçe),

12) Gaziantep İli Oğuzeli İlçesi Gaziantep Havalimanı gümrük kapısında yapılacak oy verme işlemlerinde görevli olmak üzere Oğuzeli İlçesinde Oğuzeli 1. Geçici Gümrük Kapısı Seçim Kurulu (1 İlçe),

13) Hatay İli Antakya İlçesinde Hatay Havalimanı gümrük kapısında yapılacak oy verme işlemlerinde görevli olmak üzere Antakya İlçesinde Antakya 1. Geçici Gümrük Kapısı Seçim Kurulu (1 İlçe),

14) İstanbul İli Bakırköy İlçesi Atatürk Havalimanı gümrük kapısında yapılacak oy verme işlemlerinde görevli olmak üzere Bakırköy İlçesinde Bakırköy 1., Bakırköy 2. ve Bakırköy 3. Geçici Gümrük Kapısı Seçim Kurulları (3 İlçe),

15) İstanbul İli Bakırköy İlçesi Atatürk Havalimanı gümrük kapısında oy pusulalarının yurt dışına gönderilmesi ile yurt dışından gelen oy torbalarının teslim alınması ve Yurt Dışı İlçe Seçim Kuruluna ulaştırılması işlerini yürütmekle görevli olmak üzere **(29 Eylül 2015 Salı günü görev başlar)** Bakırköy İlçesinde Bakırköy 4. Geçici Gümrük Kapısı Seçim Kurulu (1 İlçe),

16) İstanbul İli Pendik İlçesi Sabiha Gökçen Havalimanı gümrük kapısında yapılacak oy verme işlemlerinde görevli olmak üzere Pendik İlçesinde Pendik 1. ve Pendik 2. Geçici Gümrük Kapısı Seçim Kurulları (2 İlçe),

17) İzmir İli Gaziemir İlçesi Adnan Menderes Havalimanı gümrük kapısında yapılacak oy verme işlemlerinde görevli olmak üzere Gaziemir İlçesinde Gaziemir 1. ve Gaziemir 2. Geçici Gümrük Kapısı Seçim Kurulu (2 İlçe),

18) Kayseri İli Kocasinan İlçesi Erkilet Havalimanı gümrük kapısında yapılacak oy verme işlemlerinde görevli olmak üzere Kocasinan İlçesinde Kocasinan 1. Geçici Gümrük Kapısı Seçim Kurulu (1 İlçe),

19) Konya İli Selçuklu İlçesi Konya Askeri Havalimanı gümrük kapısında yapılacak oy verme işlemlerinde görevli olmak üzere Selçuklu İlçesinde Selçuklu 1. Geçici Gümrük Kapısı Seçim Kurulu (1 İlçe),

20) Muğla İli Dalaman İlçesi Dalaman Havalimanı gümrük kapısında yapılacak oy verme işlemlerinde görevli olmak üzere Dalaman İlçesinde Dalaman 1. Geçici Gümrük Kapısı Seçim Kurulu (1 İlçe),

21) Muğla İli Milas İlçesi Bodrum-Milas Havalimanı gümrük kapısında yapılacak oy verme işlemlerinde görevli olmak üzere Milas İlçesinde Milas 1. Geçici Gümrük Kapısı Seçim Kurulu (1 İlçe),

22) Samsun İli Çarşamba İlçesinde Samsun Havalimanı gümrük kapısında yapılacak oy verme işlemlerinde görevli olmak üzere Çarşamba İlçesinde Çarşamba 1. Geçici Gümrük Kapısı Seçim Kurulu (1 İlçe),

23) Trabzon İli Ortahisar İlçesinde Trabzon Havalimanı gümrük kapısında yapılacak oy verme işlemlerinde görevli olmak üzere Ortahisar İlçesinde Ortahisar 1. Geçici Gümrük Kapısı Seçim Kurulu (1 İlçe),

24) Zonguldak İli Çaycuma İlçesinde Zonguldak Havalimanı gümrük kapısında yapılacak oy verme işlemlerinde görevli olmak üzere Çaycuma İlçesinde Çaycuma 1. Geçici Gümrük Kapısı Seçim Kurulu (1 İlçe),

25) Aydın İli Kuşadası İlçesi Kuşadası Limanı gümrük kapısında yapılacak oy verme işlemlerinde görevli olmak üzere Kuşadası İlçesinde Kuşadası 1. Geçici Gümrük Kapısı Seçim Kurulu (1 İlçe),

26) Balıkesir İli Ayvalık İlçesi Ayvalık Limanı gümrük kapısında yapılacak oy verme işlemlerinde görevli olmak üzere Ayvalık İlçesinde Ayvalık 1. Geçici Gümrük Kapısı Seçim Kurulu (1 İlçe),

27) Kocaeli İli Derince İlçesi Derince Limanı gümrük kapısında yapılacak oy verme işlemlerinde görevli olmak üzere Derince İlçesinde Derince 1. Geçici Gümrük Kapısı Seçim Kurulu (1 İlçe),

28) Mersin İli Akdeniz İlçesi Mersin Limanı gümrük kapısında yapılacak oy verme işlemlerinde görevli olmak üzere Akdeniz İlçesinde Akdeniz 1. Geçici Gümrük Kapısı Seçim Kurulu (1 İlçe),

29) Mersin İli Silifke İlçesi Taşucu Limanı gümrük kapısında yapılacak oy verme işlemlerinde görevli olmak üzere Silifke İlçesinde Silifke 1. Geçici Gümrük Kapısı Seçim Kurulu (1 İlçe),

30) Muğla İli, Marmaris İlçesinde, Yunanistan'dan (Rodos) gelecek oy torbasını teslim alarak Yurt Dışı İlçe Seçim Kuruluna ulaştırmakla görevli olmak üzere Marmaris 1. Geçici Gümrük Kapısı Seçim Kurulu (1 İlçe),

31) Muğla İli Bodrum İlçesi Bodrum Limanı gümrük kapısında yapılacak oy verme işlemlerinde görevli olmak üzere Bodrum İlçesinde Bodrum 1. Geçici Gümrük Kapısı Seçim Kurulu (1 İlçe),

32) Samsun İli İlkadım İlçesi Samsun Limanı gümrük kapısında yapılacak oy verme işlemlerinde görevli olmak üzere İlkadım İlçesinde İlkadım 1. Geçici Gümrük Kapısı Seçim Kurulu (1 İlçe),

oluşturulmuştur.

Yukarıda sayılan gümrük kapılarında oy verme işlemlerinin başlayacağı 8 Ekim 2015 Perşembe gününden sonra tahmin edilenden fazla sayıda oy kullanıldığı saptandığı takdirde, Yüksek Seçim Kurulu geçici gümrük kapısı seçim kurulu sayısını arttırabilecektir.

III- Geçici gümrük kapıları seçim kurullarının oluşumu

Geçici gümrük kapıları seçim kurullarının; 298 sayılı Kanun'un 18 ve 19. maddelerine göre ve aşağıda açıklandığı gibi kurulmaları benimsenmiştir.

Gümrük kapılarında oy verme 8 Ekim 2015 Perşembe günü saat 08.00'de başlayacağına göre; oy vermeden önceki hazırlık işleri, sandık kurullarının oluşumundan sonra başkan ve üyelerine tebligat yapılmasının gerekmesi gibi işlemler nazara alınarak geçici gümrük kapısı seçim kurullarının o yerlerdeki il ve ilçe seçim kurullarının oluşumu dışında kalan en kıdemli hâkimin başkanlığında altı üyeden oluşturulması, bunlardan iki asıl üyenin kamu görevlilerinden, diğer dört asıl üyenin ise 298 sayılı Kanun'un 94/E maddesinin verdiği yetkiye dayanılarak, son milletvekili genel seçiminde o ilçede en çok oy almış olan ve o ilçede teşkilatı bulunan 4 (dört) siyasi partiden bildirilen isimlerle geçici gümrük kapısı seçim kurulunun siyasi partili üyelerinin belirlenmesi ve 21 Eylül 2015 Pazartesi günü saat 17.00'ye kadar kurulması işlemlerinin tamamlanması gerekli görülmüştür.

Ancak İstanbul İli Bakırköy İlçesi Atatürk Havalimanı gümrük kapısında oy pusulalarının yurt dışına gönderilmesi ile yurt dışından gelen oy torbalarının teslim alınması ve Yurt Dışı İlçe Seçim Kuruluna ulaştırılması işlerini yürütmekle görevli Bakırköy 4. Geçici Gümrük Kapısı Seçim Kurulu yukarıdaki paragrafta belirtildiği üzere 29 Eylül 2015 Salı günü göreve başlayacak şekilde oluşturulacaktır.

Yunanistan'dan (Rodos) gelecek oy torbasını teslim alarak Yurt Dışı İlçe Seçim Kuruluna ulaştırmakla görevli olmak üzere Marmaris 1. Geçici Gümrük Kapısı Seçim Kurulu 24 Ekim 2015 Cumartesi günü göreve başlayacak şekilde oluşturulacak ve Yunanistan'dan (Rodos) gelecek oy torbalarının Yurt Dışı İlçe Seçim Kuruluna ulaştırılmasını sağlamakla görevi son bulacaktır.

Hopa, Edirne Merkez Kapıkule, İpsala, Lalapaşa, Aralık, Kırklareli Merkez, Seyhan, Çubuk, Muratpaşa, Tepebaşı, Elazığ Merkez, Oğuzeli, Antakya, Bakırköy, Pendik, Gaziemir, Kocasinan, Selçuklu, Dalaman, Milas, Çarşamba, Ortahisar, Çaycuma, Kuşadası, Ayvalık, Derince, Akdeniz, Silifke, Bodrum ve İlkadım ilçe geçici gümrük kapısı seçim kurulları kendilerine bağlı olarak üçer adet sandık kurulu oluşturur. **Her seçim kurulu lüzum gördüğü takdirde oy verme saatlerinin başlangıç ve bitiş saatlerini (sekiz saatlik dilimler halinde) belirlemeye, sandık kurulu adedini arttırmaya veya azaltmaya yetkilidir.** Yeni kurulan seçim kurullarının görevleri 1 Kasım 2015 Pazar günü yapılacak olan 26. Dönem Milletvekili Genel Seçimi sonucunun Yüksek Seçim Kurulunca ilânı üzerine sona erer.

Bunun yanında, Marmaris 1. Geçici Gümrük Kapısı Seçim Kurulu Yunanistan'dan (Rodos), Kırklareli Merkez İlçe 1. Geçici Gümrük Kapısı Seçim Kurulu Bulgaristan'dan (Burgaz), İpsala 1. Geçici Gümrük Kapısı Seçim Kurulu Yunanistan'dan (Gümülcine), Hopa 1. Geçici Gümrük Kapısı Seçim Kurulu Gürcistan'dan (Batum), Aralık 1. Geçici Gümrük Kapısı Seçim Kurulu Azerbaycan'dan (Nahçıvan) gelecek oy torbalarını teslim alarak Yurt

Dışı İlçe Seçim Kuruluna ulaştırma görevini de yürüteceklerdir. Yukarıda belirtilen seçim kurulları kendilerine bağlı olarak torbaları ulaştırma komisyonu oluştururlar. **Her bir seçim kurulu lüzum gördüğü takdirde komisyonların çalışma saatlerinin başlangıç ve bitiş saatlerini (sekiz saatlik dilimler halinde) belirlemeye, komisyon adedini artırmaya veya azaltmaya yetkilidir.**

Ayrıca, İstanbul İli Bakırköy İlçesi Atatürk Havalimanı gümrük kapısında oy pusulalarının yurt dışına gönderilmesi ile yurt dışından gelen oy torbalarının teslim alınması ve Yurt Dışı İlçe Seçim Kuruluna ulaştırılması işlerini yürütmekle görevli olmak üzere Bakırköy İlçesinde Bakırköy 4. Geçici Gümrük Kapısı Seçim Kurulu kendine bağlı olarak üçer adet oy torbaları nakil ve ulaştırma komisyonlarını 21 Eylül 2015 Pazartesi günü saat 17.00'ye kadar oluşturma iş ve işlemlerini tamamlar. Kurul, **lüzum gördüğü takdirde komisyonların çalışma saatlerinin başlangıç ve bitiş saatlerini (sekiz saatlik dilimler halinde) belirlemeye, komisyon adedini artırmaya veya azaltmaya yetkilidir.**

IV- Gümrük kapılarında görev alacak sandık kurullarının oluşumu

Gümrük kapılarında yapılacak oy verme işlemleri nedeniyle bu kapılarda görev yapacak olan sandık kurullarına düşecek görevler, oy vermeyi sağlama ve verilecek oyları ilgili geçici gümrük kapısı seçim kurullarına zarfları açmadan ve sayım ve döküm işlemlerine tâbi tutmadan teslim etmekten ibaret bulunması karşısında; bu kurulların yapısındaki siyasi parti temsilcilerinin katılımı da sağlanarak, kurulların sayısal oluşumu; eleman teminindeki güçlük ve tasarruf ilkeleri de dikkate alınarak 298 sayılı Kanun'un 94/E maddesinin verdiği yetkiye dayanılarak belirlenmiştir.

Bu açıklamaların ışığında geçici gümrük kapılarında oluşturulacak olan sandık kurullarının;

1- Bir başkan ile dört asıl ve dört yedek üyeden oluşturulması,

2- 1 Kasım 2015 Pazar günü yapılacak olan 26. Dönem Milletvekili Genel seçiminde gümrük kapılarında görev alacak her bir sandık kurulu başkanının kamu görevlileri arasından, üyelerinin ise; birinin kamu görevlilerinden ya da o çevrede bulunan sandık kurullarında görev verilmesinde sakınca bulunmayan kimselerden, diğer üçünün de 298 sayılı Kanun'un 23. maddesindeki şartları taşıyan siyasi partilerin bildirdiği isimlerden belirlenmesi gerekir. Doldurulmadığı takdirde aynı koşulları taşıyan siyasi partilerin bildireceği isimlerden iki asıl iki yedek üyenin belirlenmesi suretiyle sandık kurulu oluşturulur. Sandık kurulunun kamu görevlisi üyelerinin aynı usullerle birer yedeklerinin de bulunması gerekir.

Yüksek Seçim Kurulunun 26/08/2015 tarih ve 1541 sayılı kararı ile kabul edilen "Seçim Takvimi" uyarınca, sandık kurullarının oluşturulması çalışmalarına 4 Eylül 2015 Cuma günü başlanması ve 21 Eylül 2015 Pazartesi günü saat 17.00'ye kadar tamamlanması zorunludur. Bu sebeple özel olarak oluşturulacak sandık kurullarının; görev ve yetkilerine ait açıklamanın kararın eki olan 145/İ sayılı Genelge'de ayrıntılı bir şekilde gösterilmesi kabul edilmiştir.

V- 26. Dönem Milletvekili Genel Seçiminde gümrük kapılarında 8 Ekim 2015 Perşembe günü başlayacak oy verme işleminde, Yüksek Seçim Kurulunca özel surette imal ettirilmiş olan ve "Türkiye Cumhuriyeti Yüksek Seçim Kurulu" filigranı bulunan sarı renkli zarflar ile "EVET" veya "TERCİH" mührünün kullanılmasına karar verilmiştir.

S O N U Ç :

Açıklanan sebeplerle;

1- 26. Dönem Milletvekili Genel Seçiminde; yurt dışı seçmen kütüğüne kayıtlı vatandaşların gümrük kapılarında oy verme işlemlerinin 8 Ekim 2015 Perşembe günü saat 08.00'de başlatılmasına ve 1 Kasım 2015 Pazar günü saat 17.00'ye kadar devam etmesine,

2- Sarp Karayolu, Kapıkule Karayolu, İpsala Karayolu, Hamzabeyli Karayolu, Dilucu Karayolu, Dereköy Karayolu, Şakırpaşa Havalimanı, Esenboğa Havalimanı, Antalya Havalimanı, Eskişehir Havalimanı, Elazığ Havalimanı, Gaziantep Havalimanı, Hatay Havalimanı, Atatürk Havalimanı, Sabiha Gökçen Havalimanı, Adnan Menderes Havalimanı, Erkilet Havalimanı, Konya Askeri Havalimanı, Dalaman Havalimanı, Bodrum-Milas Havalimanı, Samsun Havalimanı, Trabzon Havalimanı, Zonguldak Havalimanı, Kuşadası Limanı, Ayvalık Limanı, İzmir Limanı, Derince Limanı, Mersin Limanı, Taşucu Limanı, Bodrum Limanı ve Samsun Limanı gümrük kapılarında tatil günleri dâhil 24 saat süre ile oy kullanılabilmesine,

3- Oy verme işlemlerinde görev almak üzere; Hopa İlçesinde bir, Edirne Merkez İlçesinde üç, İpsala İlçesinde bir, Lalapaşa İlçesinde bir, Aralık İlçesinde bir, Kırklareli Merkez İlçede bir, Seyhan İlçesinde bir, Çubuk İlçesinde iki, Muratpaşa İlçesinde iki, Tepebaşı İlçesinde bir, Elazığ Merkez İlçesinde bir, Oğuzeli İlçesinde bir, Hatay Antakya İlçesinde bir, Bakırköy İlçesinde dört, Pendik İlçesinde iki, Gaziemir İlçesinde iki, Kocasinan İlçesinde bir, Selçuklu İlçesinde bir, Dalaman İlçesinde bir, Milas İlçesinde bir, Çarşamba İlçesinde bir, Trabzon Ortahisar İlçesinde bir, Çaycuma İlçesinde bir, Kuşadası İlçesinde bir, Ayvalık İlçesinde bir, Derince İlçesinde bir, Akdeniz İlçesinde bir, Silifke İlçesinde bir, Marmaris İlçesinde bir, Bodrum İlçesinde bir ve İlkadım İlçesinde bir geçici gümrük kapısı seçim kurulu oluşturulmasına,

4- Her bir geçici gümrük kapısı seçim kurulunun; kendilerine bağlı olarak üçer adet sandık kurulu oluşturacağına (Marmaris geçici gümrük kapısı seçim kurulu hariç), lüzum gördüğü takdirde sandık kurulu adedini arttırmaya veya azaltmaya, oy verme saatlerinin başlangıç ve bitiş saatlerini (sekiz saatlik dilimler halinde) belirlemeye yetkili olduğuna,

5- Geçici gümrük kapısı seçim kurulları ile sandık kurullarının yukarıda gerekçe bölümünün (III) ve (IV). kısımlarında açıklanan esaslara göre oluşturulmasına,

6- 26. Dönem Milletvekili Genel Seçiminde gümrük kapılarında 8 Ekim 2015 Perşembe günü başlayacak oy verme işleminde, Yüksek Seçim Kurulunca özel surette imal ettirilmiş olan ve “Türkiye Cumhuriyeti Yüksek Seçim Kurulu” filigranı bulunan birleşik oy pusulası ile Yüksek Seçim Kurulunca hazırlanan filigranlı sarı renkli zarflar ve “TERCİH” veya “EVET” mührünün kullanılmasına,

7- Geçici gümrük kapısı seçim kurullarının 21 Eylül 2015 Pazartesi günü saat 17.00’ye kadar kurulması işlemleri tamamlanarak, oluşuma ilişkin imzalı tutanağın ve yemin metninin bir suretinin Kurulumuz Başkanlığına gönderilmesine, sandık kurullarının da yine 21 Eylül 2015 Pazartesi günü saat 17.00’ye kadar kurulması işlemlerinin tamamlanması gerektiğine,

Ancak İstanbul İli Bakırköy İlçesi Atatürk Havalimanı gümrük kapısında oy pusulalarının yurt dışına gönderilmesi ile yurt dışından gelen oy torbalarının teslim alınması ve Yurt Dışı İlçe Seçim Kuruluna ulaştırılması işlerini yürütmekle görevli Bakırköy 4. Geçici Gümrük Kapısı Seçim Kurulunun 29 Eylül 2015 Salı gününde göreve başlayacak şekilde oluşturulacağına,

Yunanistan’dan (Rodos) gelecek oy torbasını teslim alarak Yurt Dışı İlçe Seçim Kuruluna ulaştırmakla görevli olmak üzere Marmaris 1. Geçici Gümrük Kapısı Seçim Kurulunun 24 Ekim 2015 Cumartesi günü göreve başlayacak şekilde oluşturulacağına,

8- Yukarıda belirtilen esas ve ilkeler de dikkate alınmak suretiyle hazırlanan ekli “26. Dönem Milletvekili Genel Seçiminde Gümrük Kapılarında Görev Yapacak Geçici Gümrük Kapısı Seçim Kurulları ve Sandık Kurullarının Görev ve Yetkileri ile Gümrük Kapılarındaki Oy Verme İşlemlerine İlişkin Genelge’nin” 145/I sayılı Genelge olarak kabulüne,

9- Oy kullanılacak gümrük kapılarının ve oy verme zamanının uygun aralıklarla Türkiye Radyo Televizyon Kurumu (TRT) aracılığı ile kamuoyuna duyurulmasına,

10- Karar örneğinin;

a) Adalet Bakanlığına,

b) İçişleri Bakanlığına,

c) Dışişleri Bakanlığına,

d) Gümrük ve Ticaret Bakanlığına,

e) Seçime katılabilme yeterliliğine sahip oldukları tespit ve ilân edilen siyasi parti genel başkanlıklarına

gönderilmesine,

f) Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğüne www.ysk.gov.tr adresinde yayınlanmasına, il ve ilçe seçim kurulu başkanlıklarına, kurum içi elektronik posta yoluyla iletilmesine,

g) Resmî Gazete’de yayımlanmasına,

31/08/2015 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Başkan
Sadi GÜVEN

Başkanvekili
Turan KARAKAYA

Üye
Mehmet KÜRTÜL

Üye
Nilgün İPEK

Üye
İlhan HANAĞASI

Üye
Zeki YİĞİT

Üye
Haluk KIRCA

145/I SAYILI GENELGE

GÜMRÜK KAPILARINDA GÖREV YAPACAK GEÇİCİ GÜMRÜK KAPISI SEÇİM KURULLARI VE SANDIK KURULLARININ GÖREV VE YETKİLERİ İLE GÜMRÜK KAPILARINDAKİ OY VERME İŞLEMLERİ**Amaç ve kapsam**

MADDE 1- Bu Genelge; 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ile Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun'un 94/E maddesine göre 26. Dönem Milletvekili Genel Seçiminde gümrük kapılarındaki oy verme işlemleriyle geçici gümrük kapısı seçim kurulu ve sandık kurullarının görev ve yetkilerini belirlemek amacı ile hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 2- Bu Genelge'de geçen;

- a) Seçim Kurulu: Geçici gümrük kapısı seçim kurulunu,
- b) Seçmen Kütüğü: Yurt dışı seçmen kütüğünü,
- c) Temsilcilik: Seçim yapılacak yabancı ülkelerdeki yurt dışı temsilciliğimizi (büyükelçilik, başkonsolosluk),
- d) Sandık Kurulu: Gümrük kapısında kurulan sandık kurulunu,
- e) SEÇSİS: Seçim Bilişim Sistemi'ni ifade eder.

Oylamanın başlayacağı gün ve oy verme süresi ile oylamaya katılacak olanlar

MADDE 3- Gümrük kapılarında oy verme **8 Ekim 2015 Perşembe günü** saat 08.00'de başlar, **1 Kasım 2015 Pazar günü** saat 17.00'ye kadar devam eder.

Gümrük kapılarında sadece Yurt Dışı Seçmen Kütüğüne kayıtlı seçmenler oy kullanabilirler.

Kullanılacak oy pusulaları, zarflar ve mühür

MADDE 4- 26. Dönem Milletvekili Genel Seçiminde gümrük kapılarında 8 Ekim 2015 Perşembe günü başlayacak oy verme işleminde, Yüksek Seçim Kurulunca özel surette imal ettirilmiş olan ve "Türkiye Cumhuriyeti Yüksek Seçim Kurulu" filigranı bulunan beyaz renkteki birleşik oy pusulası ile Yüksek Seçim Kurulunca hazırlanan filigranlı sarı renkteki zarflar ve "TERCİH" veya "EVET" mührü kullanılır.

Gümrük kapılarında görev yapacak kurullar

MADDE 5- Gümrük kapılarında yapılacak oy verme işlemleri Yüksek Seçim Kurulunun 31/08/2015 tarih ve 2015/1576 sayılı Kararı ile görevlendirilen kurullarca yürütülecektir.

Geçici gümrük kapısı seçim kurullarının görev ve yetkileri

MADDE 6- Geçici gümrük kapısı seçim kurullarının görev ve yetkileri şunlardır;

- a) Gümrük kapılarında Yüksek Seçim Kurulunca belirlenen sayı ve esaslara uygun surette, görev yapacak sandık kurullarını oluşturmak,
- b) Oy vermenin düzenle yürütülmesini sağlamak için gereken bütün önlemleri almak ve oy verme işlemlerini denetlemek,
- c) Sandık kurullarının oluşumuna, işlemlerine ve kararlarına karşı yapılan itirazları inceleyip karara bağlamak,
- d) Sandık kurulu başkanlarının, oy verme işlemleri ile ilgili olarak soracağı hususlara cevap vermek, sandık kurulu başkan ve üyelerinin eğitimini sağlamak,

e) Sandık kurulu başkanlarınca getirilen ve içinde oy zarfları ile tutanakların bulunduğu mühürlü torbaları teslim almak ve bunların sayım ve dökümünün yapılacağı güne kadar muhafaza etmek,

f) 1 Kasım 2015 Pazar günü 26. Dönem Milletvekili Genel Seçimi bitiş saatinden itibaren oy torbalarını açarak süratle ve ara vermeksizin sayım ve dökümünü yapmak, buna ilişkin tutanakları düzenlemek ve sonuçları en seri vasıtayla Yurt Dışı İlçe Seçim Kuruluna ve Yüksek Seçim Kuruluna bildirmek.

Sandık kurulları

MADDE 7-

A- Sandık kurullarının adedi ve numaralandırılması

a) Gümrük kapısındaki oy verme işlemlerinde görev yapacak sandık kurullarının adedi ve bağlı olacakları geçici gümrük kapısı seçim kurulları hakkında Yüksek Seçim Kurulunun 31/08/2015 tarih ve 2015/1576 sayılı kararı uygulanacaktır.

b) Her seçim kurulunun görev vereceği sandık kuruluna, seçim kurulunun numarası yanında sandıklara (A) dan başlayarak (B), (C), (D) gibi rumuz verilecektir.

(ÖRNEK: Her geçici gümrük kapısı seçim kurulunun görevlendireceği sandık kuruluna ayrı ayrı A, B, C, D rumuzu verilmesi halinde sandık kurulu vardiyalarının 1, 2, 3, 4 numaraları verilerek (A1, A2, A3, A4) (B1, B2, B3, B4) (C1, C2, C3, C4) (D1, D2, D3, D4) şeklinde oluşturulacaktır.)

B- Sandık kurulları bir başkan ile dört asıl ve dört yedek üyeden oluşturulur.

a) Başkan, gümrük kapıları ile pasaport işlemleri hakkında bilgisi olanlar tercih edilmek suretiyle, kamu görevlileri veya görev verilmesinde sakınca bulunmayan o bölgedeki seçmenler arasından seçilir.

b) Üç asıl ve üç yedek üye, son milletvekili genel seçiminde en çok oyu almış o ilçede teşkilatı bulunan siyasi partilerce bildirilecek isimler arasından belirlenir.

c) Diğer bir asıl ve bir yedek üye ise, kamu görevlileri ya da gümrük kapısı civarındaki köy veya mahalle muhtar ve ihtiyar meclisi/heyeti üyeleri veya görev verilmesinde sakınca bulunmayan o bölgedeki seçmenler arasından seçilir.

d) Siyasi partilerce isim bildirilmemesi veya bildirilen isimlerin yedeklerinin de çağrılmasına rağmen tüm sandıkların oluşumuna yeterli olmaması halinde eksiklik, görev verilmesinde sakınca bulunmayan o bölgedeki okur-yazar seçmenler arasından seçilecek kişilerle tamamlanır.

Yüksek Seçim Kurulunca belirlenen gümrük kapılarında oy verme işleminin özelliği gereği sandık kurulunun görevinin oy verme süresince günün 24 saati kesintisiz devam etmesi esastır. 24 saatlik bu sürede aynı kişilerden oluşan kurulun sürekli görev yapması düşünülemez. Bu süreklilik aşağıdaki yöntem ile sağlanır.

Bir gün 8'er saatlik dilimler halinde üçe bölünür ve sandık kurullarının kendilerine ayrılan zaman dilimi içinde görevlerini yerine getirmeleri sağlanır.

Ancak 1 Kasım 2015 Pazar günü yurt içi oy verme saatleri ikiye bölünmek suretiyle bir sandık kurulu yerine iki sandık kurulu görevlendirilir.

C- Yüksek Seçim Kurulunca birden çok geçici gümrük kapısı seçim kurulları oluşturulduğunda, her bir seçim kuruluna bağlı (A), (B), (C), (D) rumuzlu sandık kurulları hakkında da yukarıda belirtilen ilkeler ayrı ayrı uygulanır.

D- Geçici gümrük kapısı seçim kurulları, gümrük kapılarında bekleyen veya ilgililerle yaptıkları temas sonucu buralara topluca gelmesi muhtemel yurttaşların sayısını dikkate alarak, 31/08/2015 tarih ve 2015/1576 sayılı Yüksek Seçim Kurulu Kararında belirtilen yetkisini kullanarak yeni sandık kurulları oluşturabilir (E, F, G rumuzlu kurullar gibi).

Bu şekilde göreve başlayan yeni sandık kurulunun görev süresi, o gümrük kapısında mevcut sandık kurulunun görev süresi ile sınırlı olacaktır.

Seçim kurulları, gümrük kapısında oy verme işlerinin normale döndüğünü tespit etmeleri halinde, yeni oluşturulan sandık kurullarını görevden çekerek yedeğe alabileceklerdir.

E- Seçim kurulu başkanlıkları, oy verme süresince, sandık kurullarının görevlerini yukarıdaki fıkralarda belirtilen ilkeler doğrultusunda, aksamadan yerine getirmelerini sağlayacak her türlü önlemleri almak ve sürekli denetlemekle yükümlüdürler.

Geçici gümrük kapısı seçim kurulları ile sandık kurullarının bulunduğu gümrük kapısı arasındaki ulaşımı sağlamak üzere gerekli sayıda taşıt tahsis olunacaktır.

Sandık kurullarının görev ve yetkileri

MADDE 8- Sandık kurullarının görev ve yetkileri şunlardır:

a) Sandık alanı içinde seçimin düzenli yapılabilmesi için gereken tedbirleri almak, oy verme işlerini yürütmek ve denetlemek,

b) Sandık alanında, sandığın konulacağı yeri belirlemek ve bulunduğu yeri gösteren işaretler koymak (298/71-2),

c) **Sandıktan çıkan oy zarflarını açmadan saymak**, oy kullanan seçmen sayısı ile birbirine uygunluğunu sağlayarak tutanağa geçirmek,

d) **Örnek: 145/C sayılı "Milletvekili Genel Seçiminde Gümrük Kapıları Sandık Kurullarınca Düzenlenecek Uygunluk Tespit Tutanağı"** düzenlenip imzalanıncaya kadar ileri sürülecek şikâyetleri incelemek ve karara bağlamak, kararları tutanak defterine geçirerek altını imzalamak, bu kararlardan itiraza uğrayanları seçim kuruluna göndermek,

e) Sandık kurulu tutanak defterindeki tutanakları ve gerekli diğer tutanakları düzenlemek ve altını imzalamak,

f) Kullanılmayarak artan matbu evrakı, kullanılmayan zarflar ile oy pusulalarını ayrı ayrı bağlayıp mühürledikten sonra torbaya koymak ve boğum oluşturacak şekilde bağlamak, imzalı **Örnek: 145/B sayılı "Gümrük Kapısı Sandık Seçmen Listesi"**ni, tutanak defterini, kurulca imza edilen zarf sayım tutanağı ile kapalı oy zarflarını torbaya koyarak ağzını bağlamak ve sandık kurulu mührü ile mühürleyerek muhafaza altına alınmak üzere sandık kurulu başkanı ve ad çekme ile seçilecek en az iki üye tarafından seçim kuruluna teslimini sağlamak,

g) Kanunlarla ve Yüksek Seçim Kurulu genelge ve kararları ile verilen diğer görevleri yapmak (298/71-6).

Oy torbaları ulaştırma komisyonunun oluşumu ve görevleri

MADDE 9- Bakırköy 4. Geçici Gümrük Kapısı Seçim Kurulu, Kırklareli Merkez 1. Geçici Gümrük Kapısı Seçim Kurulu, Marmaris 1. Geçici Gümrük Kapısı Seçim Kurulu, İpsala 1. Geçici Gümrük Kapısı Seçim Kurulu, Hopa 1. Geçici Gümrük Kapısı Seçim Kurulu ve Aralık 1. Geçici Gümrük Kapısı Seçim Kurulu tarafından 298 sayılı Kanun'un 19. maddesinin ikinci bendinde öngörülen usule göre belirlenecek olan ve kamu görevlisi üyelere kademelinin başkanlığında iki asıl iki yedek kamu görevlisi üye, Yüksek Seçim Kurulunda temsilci bulundurma hakkına sahip siyasi partilerin (beş siyasi parti) bildirecekleri birer asıl, birer yedek üyeden oluşmak üzere yeteri kadar **Oy Torbaları Ulaştırma Komisyonu** kurulur.

Kırklareli Merkez 1. Geçici Gümrük Kapısı Seçim Kurulu; Bulgaristan'dan (Burgaz),

İpsala 1. Geçici Gümrük Kapısı Seçim Kurulu; Yunanistan'dan (Gümülcine),

Aralık 1. Geçici Gümrük Kapısı Seçim Kurulu Azerbaycan'dan (Nahçıvan),

Hopa 1. Geçici Gümrük Kapısı Seçim Kurulu Gürcistan'dan (Batum)

gelecek oy torbalarını teslim alarak Yurt Dışı İlçe Seçim Kuruluna ulaştırma görevini oy verme işlemleri ile birlikte yürüteceklerdir. Yukarıda belirtilen seçim kurulları kendilerine bağlı olarak Oy Torbaları Ulaştırma Komisyonu oluştururlar. Kurullar, komisyon adedini artırmaya veya azaltmaya yetkilidir.

Bakırköy 4. Geçici Gümrük Kapısı Seçim Kurulu bünyesinde oluşturulan Oy Torbaları Ulaştırma Komisyonu ise; oy pusulalarının yurt dışına gönderilmesi ile yurt dışından gelen oy pusulalarını teslim alarak Yurt Dışı İlçe Seçim Kuruluna ulaştırılmasını sağlamakla görevlidir.

Marmaris 1. Geçici Gümrük Kapısı Seçim Kurulu; Yunanistan'dan (Rodos), gelecek oy torbalarını teslim alarak Yurt Dışı İlçe Seçim Kuruluna ulaştırma görevini yürütmektedir.

Sandık çevresi

MADDE 10- Sandık çevresi, sandık kurulunun görev yaptığı yer merkez olmak üzere 15 metre yarıçaplı çevredir. Bu yerde, sandık kurulu başkanı koşulları dikkate alarak bir uzaklık belirlenir ve bunu tutanağa geçirir.

Sandık alanı

MADDE 11- Sandık alanı, sandık kurulu başkanı tarafından şartlar dikkate alınarak belirlenen ve tutanağa geçirilen alandır (298/81-1).

Sandık çevresinde alınacak tedbirler

MADDE 12- Sandığın konulduğu yerde, seçmenin oyunu tam bir serbestlikle ve gizli şekilde kullanılmasına veya sandık kurulunun görevini yapmasına engel olmaya kalkışanları, oy verme işinin düzenli gitmesini aksatanları, sandık başı işlemlerinin düzenini bozmaya yeltenenleri başkan uyarır. Bu uyarıyı dinlemeyenleri sandığın bulunduğu yerden uzaklaştırır. Bu kimse sandık kurulu üyesi ise, ancak kurul kararı ile uzaklaştırılabilir.

Bu işlerde güvenlik görevlileri, başkanın emrine göre hareket etmek zorundadır.

Sandığın konulduğu yerde ancak sandık kurulu başkanının gerektiğinde çağıracağı güvenlik görevlileri bulunur. Alınacak güvenlik önlemleri, oy verme işlemlerinin izlenmesini engelleyecek nitelikte olamaz.

Sandık kurulu başkanı, oy vereceklerin sandığın bulunduğu yere serbestçe girmesini güçleştiren engellerin kaldırılması için gerekli önlemleri alır.

Oy verme araçları ve teslimi

MADDE 13-

A) Bu Genelge'nin 7. maddesinde açıklandığı üzere oy verme süresince kesintisiz ve sıra ile dönüşümlü olarak görev yapacak sandık kurulları;

8 Ekim 2015 Perşembe günü saat 08.00'de göreve başlayacak sandık kurulunun başkanı, belirtilen günden en az 48 saat önce seçim kurulu başkanından aşağıda yazılı oy verme araçlarını tutanakla teslim alarak zamanında görevli olduğu gümrük kapısındaki oy verme yerinde bulundurur. Bu malzemeler:

a) En az 2 (iki) adet oy verme kabini ile 1 (bir) adet oy sandığı,

b) En az 1 (bir) adet bilgisayar,

c) Görevli olduğu sandık için ağzı mühürlü bir kese içine konulmuş numaralı bir sandık kurulu mührü (mühür numarası tutanakla belirtilir) ve en az 2 (iki) adet "TERCİH" veya "EVET" yazılı mühür,

d) Her birinin üzeri ilçe seçim kurulu mührü ile mühürlenmiş ve birleşik oy pusulalarının konulmasına mahsus yeteri kadar oy zarfı paketi (zarf sayısı tutanakta belirtilir),

e) Birleşik oy pusulası paketi (paket sayısı tutanakta belirtilir),

f) Kapalı oy verme yerine asılacak **Örnek: 19 sayılı "Açıklama Levhası"**nı,

g) Kapalı oy verme yerine asılacak **Örnek: 20 sayılı "Uyarı Levhası"**nı,

h) Oy kullananların yazılacağı **Örnek: 145/B sayılı "Gümrük Kapısı Sandık Seçmen Listesi"**,

i) Oy sandıklarının önüne ve üstüne yapıştırılacak etiket ile sandık numarasını gösterir etiketi,

j) İstampa, istampa mürekkebi, mühür mumu ve sicim ile sayfaları seçim kurulu başkanlığınca mühürlenmiş ve onaylanmış tutanak defteri, zarf sayım tutanağı, tutanak kâğıtları, tükenmez kalem, bağlama kartonu, boş torba ve zarfı,

k) 3 (üç) adet "Milletvekili Genel Seçiminde Gümrük Kapılarında Görev Yapacak Geçici Gümrük Kapısı Seçim Kurulları ve Sandık Kurullarının Görev ve Yetkileri ile Gümrük Kapılarındaki Oy Verme İşlemlerine İlişkin 145/I sayılı Genelge" (Genelgelerden bir adedi başkana, bir adedi kursa katılan kamu görevlisi üyeye verilir; bir adedi de yedek olarak torbada bulundurulur.),

I) Oy pusulasındaki siyasi parti sayısından beş fazla sayıda **Örnek: 145/F-1 sayılı "Milletvekili Genel Seçimi Geçici Gümrük Kapısı Sayım Döküm Cetveli"**dir.

B) Gümrük kapısında oy verme yerinde devamlı bulunması zorunlu olan; oy sandığı, sandık mührü, "TERCİH" veya "EVET" mührü, kullanılmayan birleşik oy pusulaları, oy zarfları, basılı cetvel ve tutanaklar, tutanak defterleri ve diğer oy verme araçları bir öncekinden görevi devir alıp sürdürecektir olan sandık kurullarınca birbirlerine devir ve teslim edilecektir.

Sandığın konulacağı yerin tespiti

MADDE 14- Sandığın konulacağı yeri, oy verme işinin düzenle yürütülmesini sağlayacak biçimde, sandık kurulu tespit eder. Sandığın konulacağı yerin tespitinde, oy vereceklerin oylarını kolaylıkla, serbestçe ve gizli şekilde verebilmeleri göz önünde tutulur.

Gümrük kapılarında oy vermenin özelliği ve bu özelliğin oluşturduğu koşullar dikkate alınır.

Gümrük kapılarında oy verme işleminin başladığı 8 Ekim 2015 Perşembe gününden oy vermenin sona erdiği 1 Kasım 2015 Pazar günü saat 17.00'ye kadar yurt dışı seçmen kütüğüne kayıtlı seçmenler, Yüksek Seçim Kurulunca belirlenen gümrük kapılarında yukarıda belirtilen tarihler arasında **yurda giriş ya da çıkış yapıp yapmadığı aranmaksızın herhangi bir günde oy verebileceklerinden**, oylarını kolaylıkla kullanabilmeleri bakımından; **gümrük alanı dışında ve bu işlemlerin yapıldığı alana yakın herkesin kolayca görebileceği** uygun bir yere **sandık** konulur.

Birden fazla gümrük kapısının bulunduğu yerlerde (İstanbul, İzmir vb.) seçim kurulunca, sandığın kurulu olduğu gümrük kapısını gösterir açıklamalı işaret ve yazı konulur.

Seçim kurulu başkanları, bizzat hazır bulunmak suretiyle sandığın konulacağı yerin yukarıdaki ilkelere uygun biçimde tespitinde, sandık kurullarına nezaret edip yardımcı olurlar.

Ayrıca seçim kurulunca sandığın konulduğu yere yeterli sayıda elektrik ve internet hattının çekilmesi için gerekli önlemler alınır.

Sandığın konulduğu yer, oy verme süresince, çok önemli bir sebep olmadıkça değiştirilemez. Değişmesi gerektiği takdirde bu durum tutanağa bağlanır.

Kapalı oy verme yeri ve nitelikleri

MADDE 15- Sandık kurulları, oy serbestliğini ve gizliliğini sağlayacak şekilde, kapalı oy verme yeri hazırlarlar (oy verme kabini).

Gümrük kapılarındaki yer teminindeki sıkıntılar nedeniyle 298 sayılı Kanun'un 68. maddesinin dördüncü fıkrası gereğince gümrük kapılarında da Yüksek Seçim Kurulu tarafından yurt dışı için hazırlanan oy verme kabinleri kullanılır.

Yüksek Seçim Kurulunca hazırlanıp gönderilen ve oy verme serbestliğine ve gizliliğine dair hükümleri kapsayan (Örnek: 19) sayılı levha kapalı oy verme yerine asılır.

Ayrıca **cep telefonu, fotoğraf veya film makinesi gibi görüntü kaydedici veya haberleşme sağlayıcı cihazlarla oy verme yerine girilmesinin yasak olduğunu ve cezasının bulunduğunu**, bu tür cihazların oy verme işlemi bittikten sonra iade edilmek üzere sandık kuruluna bırakılması gerektiğini belirten levhalar (Örnek: 20) asılır (298/92).

Sandık başı işleri

MADDE 16- Sandık kurulu başkan ve üyeleri oy verme günü göreve başlamadan önce, ilk iş olarak sandık başında, hazır bulunanlar önünde birer birer aşağıdaki şekilde andiçerler;

“Hiçbir tesir altında kalmaksızın, hiç kimseden korkmadan, seçim sonuçlarının tam ve doğru olarak belirmesi için görevimi kanuna göre dosdoğru yapacağıma, namusum, vicdanım ve bütün mukaddesatım üzerine and içerim.”

Sandık kurulu başkanı, oy verme işlemine başlamadan önce, sandığın boş olduğunu sandık kurulu üyeleri ile hazır bulunanlar önünde tespit ederek sandığı kapatır, mühür bozulmadan kapağı açılmayacak şekilde sandık kurulu mühürü ile mühürlür.

Sandık kurulu, andiçme, sandığı yerleştirme, kapalı oy verme yerini düzenleme işlerini bitirdikten sonra, hazır bulunanlar önünde birleşik oy pusulaları paketini açarak **oy pusulalarını sayar, her birinin arka tarafına sandık kurulu mührünü basar**, arkasında sandık kurulu mühürü bulunan oy pusulasının sayısını tespit eder. Aynı şekilde, seçim kurulu başkanından teslim alınan ve seçim kurulu başkanlığı mührünü taşıyan **oy zarfları paketini açar, zarfları sayar, her birinin üzerine sandık kurulu mührünü basar**. Böylece üzerinde biri seçim kurulunun, diğeri sandık kurulunun mühürleri bulunan çift mühürlü oy zarflarının sayısını tespit eder.

Sandık kurulu, bu madde gereğince yaptığı işlemleri tutanak defterine geçirir ve imzalar.

Gümrük kapılarında oy verme işinin özelliği gereği, andiçerek göreve başlayan sandık kurullarının, oy verme süresindeki görevlerinde yeniden andiçmelerine gerek yoktur. Ancak, değişiklik halinde kurula yeni katılan üye yukarıda belirtilen ilke uyarınca andiçerek görevine başlar.

Başkan veya üyelerden bir kısmının göreve gelmemesi (Çoğunluğun sağlanması)

MADDE 17- Sandık kurulu üyeleri göreve gelmez ya da sandık başında, oy verme başlamadan önce veya oy verme sırasında, sandık kuruluna dâhil siyasi parti üyelerinden biri veya birkaçı görevini yapmazsa, ceza hükümleri saklı kalmak üzere, yerine siyasi parti yedek üyelerinden biri getirilir. Bu dahi mümkün olmaz ve kurul üyeleri sayısı ikiden aşağı düşerse bu konu tutanağa geçirilir ve eksiklikler, o sandık alanında bulunan ve seçme yeterliğine sahip, okur-yazar olanlar arasından başkanın seçeceği kimselerle tamamlanır (298/73).

Göreve gelmeyen veya bırakıp giden başkan yahut üyenin yerine görevlendirilen kişi, önceki başkan veya üye daha sonra gelse dahi görevini sürdürür.

Sandık kurulu başkanının görevi başına gelmemesi veya bırakıp gitmesi halinde, yerine kurulun siyasi partili olmayan ve kurs gören üyesi, bu da yoksa üyelerden en yaşlısı başkanlık eder. Yaş konusunda uyuşmazlık çıkarsa nüfus cüzdanındaki bilgi esas alınır. Doğum tarihlerinin de aynı olması durumunda ad çekilir.

Sandık kurulu başkanı ve iki üyenin hazır bulunması halinde eksik üyeliklerin tamamlanması yoluna gidilmez.

Oy verme yeri ve zamanı

MADDE 18- Yurt dışı seçmen kütüğüne kayıtlı seçmenler, gümrük kapılarında oy verme işleminin başladığı 8 Ekim 2015 Perşembe gününden oy vermenin sona erdiği 1 Kasım 2015 Pazar gününe kadar olan süre içinde herhangi bir günde ve tercih ettiği gümrük kapısında, Yüksek Seçim Kurulunca tespit ve ilân edilen gümrük kapılarında o çevre için belirtilen sürenin sonuna kadar oy verebileceklerdir.

Oy verme yeterliğinin tespiti

MADDE 19- Yurt dışı seçmen kütüğüne kayıtlı her seçmen oy verme hakkına sahiptir.

Kasıtlı suçtan dolayı hakkındaki mahkûmiyet hükmü kesinleşmiş olmakla birlikte, henüz ceza infaz kurumuna alınmayan, koşullu salıverilen ya da denetimli serbestlik hükümlerinden yararlanmak suretiyle salıverilen ancak hak ederek salıverilme süresi

dolmayan hükümlüler ile uzun süreli cezasının ertelenmesi nedeniyle ceza infaz kurumunda bulunmayan hükümlüler yurt dışı seçmen kütüğünde kayıtlı olmaları şartıyla oy kullanabilirler.

4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 408. maddesinde belirtilen ve ayırt etme gücü olan ilgilinin yaşlılığı, engelliliği, deneyimsizliği veya ağır hastalığı sebebiyle işlerini gerektiği gibi yönetememesi sebeplerine bağlı olarak kendi istekleri üzerine verilen kısıtlama kararı kesinleşen kısıtlılar, kararı veren mahkemeden alacakları onaylı karar örneğini ibraz etmek şartıyla oylarını kullanabilirler.

Bunun yanında, 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 407. maddesinde belirtilen; "Bir yıl veya daha uzun süreli özgürlüğü bağlayıcı bir cezaya mahkûm olan her ergin kısıtlanır." hükmü uyarınca kısıtlanan hükümlünün kısıtlılık hali 4721 sayılı Kanun'un 471. maddesindeki, "Özgürlüğü bağlayıcı cezaya mahkûmiyet sebebiyle kısıtlı bulunan kişi üzerindeki vesayet, hapis halinin sona ermesiyle kendiliğinden ortadan kalkar." hükmü gereğince hapis hali sona ermekle kısıtlılık hali de sona eren seçmenler, salıverildiklerine ilişkin Cumhuriyet başsavcılığından alacakları belgeyi ibraz etmek suretiyle oylarını kullanabilirler.

Buna karşın oy verme gününe kadar, haklarında seçme yeterliğini kaybettiğine dair yetkili mercilerden resmî belge gelmiş bulunan seçmenlere oy kullanırlmaz.

Oy vermeden önceki işler

MADDE 20- Sandık kurulu başkanı, kurul üyeleri arasında iş bölümü yaparak oy verme işlemi izlemek üzere iki üyeyi görevlendirir. Bu üyeler, oy vermek üzere gelen seçmenin kimliğini ve yurt dışı seçmen kütüğünde kayıtlı olup olmadığının kontrol edilmesini, seçmenin oy verme işlemi takip ederek karışıklığa meydan verilmemesini, önlerinde bulunan oy pusulaları ve oy zarflarının kaybolmamasını ve seçmenin oyunu sandığa atmasını sağlarlar.

Diğer bir üyeyi, oyunu veren seçmenin sandık seçmen listesine bilgilerinin yazılması ve isminin karşısına imza atmasını sağlamakla görevlendirir.

Ayrıca bir üyeyi de, oy vermek üzere seçmene seçim kurulu mührünü ve sandık kurulu mührünü taşıyan oy zarfı, arkası sandık kurulu mührü ile mühürlenmiş birleşik oy pusulası ve "TERCİH" veya "EVET" mührünü vermek ve seçmeni kabine yönlendirmekle görevlendirir.

Oy verme

MADDE 21- Seçmen oy vermek için geldiğinde sandık kurulu başkanı;

a) Seçmenin Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarasını taşıyan nüfus cüzdanından veya pasaportundan kimliğini tespit eder [Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası taşıması koşuluyla; nüfus cüzdanı, resmî dairelerce verilen soğuk damgalı kimlik kartı, pasaport, evlenme cüzdanı, askerlik belgesi, sürücü belgesi, hâkim ve savcılar ile yüksek yargı organı mensuplarına verilen mesleki kimlik kartı, avukat, noter ve askerî kimlik kartı gibi kimliğini tereddütsüz ortaya koyan resimli, resmî nitelikteki belgelerden birini başkana verir. Bu belgelerden birini vermeyen seçmen oy kullanamaz. Seçmenin nüfus cüzdanında veya pasaportunda Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası yer almıyorsa numaranın yer aldığı ek bir kimlik belgesinin veya temsilcilikçe verilmiş seçmeni tanıttak nitelikte Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarasını taşıyan nüfus kayıt örneğinin ibrazı gereklidir. Belediyeler ile köy veya mahalle muhtarlarınca düzenlenip onaylanan kimlik belgeleri seçmenin kimliğinin tespitinde geçerli değildir (298/87, 91)].

b) Geçici gümrük kapısı seçim kurulu başkanınca temin edilen bilgisayar ile SEÇSİS'te SEC_005_B "Yurt Dışı Seçmen Sorgulama ve Oy Kullandı Bilgi Girişi" ekranı üzerinden kişinin Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası girilerek yurt dışı seçmen kütüğünde kayıtlı olup olmadığını, kayıtlı ise oy kullanıp kullanmadığını sorgular.

c) Yurt dışı seçmen kütüğünde kaydı bulunmayan veya "Oy Kullandı" bilgisi işaretli bulunan seçmenlere oy kullanırlmaz.

d) Seçmen, yurt dışı seçmen kütüğüne kayıtlı olup ve “Oy Kullandı” bilgisi işaretli değilse Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası, adı, soyadı, baba adı, doğum tarihine ilişkin bilgiler **Örnek: 145/B** sayılı “**Gümrük Kapısı Sandık Seçmen Listesi**”ne yazdırır.

Ayrıca;

1) Kanuna uygun biçimde hazırlanmış geçici gümrük kapısı seçim kurulu ve sandık kurulu mührünü taşıyan oy zarfını,

2) Hiçbir tarafında herhangi bir işaret bulunmayan arkası sandık kurulu mührü ile mühürlenmiş birleşik oy pusulasını, kurul üyelerine, müşahitlere ve seçmene gösterdikten sonra "TERCİH" veya "EVET" mührü ile birlikte seçmene vererek kendisine bu mührü birleşik oy pusulasında tercih ettiği siyasi parti için ayrılan bölümden dışarı taşımamak suretiyle basmasını ve birleşik oy pusulasını katlayıp sarı renkli zarfa koyarak ağzını yapıştırmasını,

3) Zarf içine birleşik oy pusulasından başka hiçbir şey koymamasını,

4) Birleşik oy pusulasının herhangi bir yerine başkaca bir işaret koyması halinde oyunun geçersiz olacağını,

5) Birleşik oy pusulası verildikten sonra hata veya başka bir neden ileri sürülerek yeni bir birleşik oy pusulası verilemeyeceğini,

6) Cep telefonu, fotoğraf veya film makinesi gibi görüntü kaydedici veya haberleşme sağlayıcı cihazlarla kapalı oy verme yerine girmesinin yasak olduğunu ve cezasının bulunduğunu,

7) Bu tür cihazlar varsa oy verme işlemi bittikten sonra iade edilmek üzere bırakması gerektiğini

hatırlatır ve kapalı oy verme yerine girmesini söyler. Oyunu zarfa koyarak ve zarfı kapatarak oy sandığına atmak suretiyle oyunu kullanan seçmene çizelgede isminin bulunduğu yeri imzalatırdıktan sonra oy verme işleminin tamamlanmasını sağlar (298/92, 94/E).

Seçmen, imza atmasını bilmiyor veya herhangi bir engeli nedeniyle imza atacak durumda bulunmuyorsa, sol elinin başparmağını basar. Sol elinin başparmağı olmayanların hangi parmağını bastığı listenin imza bölümüne ayrıca yazılır. Hiç parmağı olmayan seçmenin durumu adının karşısına yazılıp başkan tarafından imzalanır (298/93).

Engellilerin oy kullanması

MADDE 22- Görme engelliler, felçliler, elleri eksik olanlar veya bu gibi bedeni engelleri açıkça belli olanlar o seçim çevresi seçmeni olan ve o sırada sandık alanında bulunan akrabalarından birinin, akrabası yoksa diğer herhangi bir seçmenin yardımını ile oylarını kullanabilirler. Bir seçmen birden fazla engelliye yardım edemez (298/93-2).

Sandık kurulu başkan veya üyeleri, engelli seçmenlere yardım etmek amacıyla oy verme kabinine giremez, oy kullanma sırasında yardım edemez.

Okuma - yazma bilmeyen seçmenlerin oy kullanmaları

MADDE 23- Okuma - yazma bilmeyen seçmenlere, oylarını kullanmaları konusunda başkaları tarafından sandık çevresinde yardım edilemez. Okuma - yazma bilmeyen seçmen, sorduğu ve istediği takdirde sandık kurulu başkanı, sadece birleşik oy pusulası üzerinde bulunan siyasi parti işaretlerinden hangisinin hangi partiye ait olduğunu ve tercih ettiği siyasi partiden diğer bölüme taşımamak suretiyle "TERCİH" veya "EVET" mührünü basması ve birleşik oy pusulasını katlayıp sarı renkli zarfa koyarak ağzını yapıştırması gerektiğini anlatır.

Sandık kurulu başkan veya üyeleri, okuma - yazma bilmeyen seçmenlere oy verme sırasında yardım etmek amacıyla kapalı oy verme yerine giremez.

Oy kullanmada öncelik

MADDE 24- Gebeler, hastalar ve engelliler sıra bekletilmeden oylarını verirler.

Engellilere yardım edenler ile güvenlik görevlileri ve yaşlıların da öncelikle oy kullanmalarına izin verilebilir (298/90).

Kapalı oy verme yerine girme yasağı

MADDE 25- Sandık kurulu başkan veya üyeleri, oy verme sırasında seçmenlere yardım etmek amacıyla kapalı oy verme yerine giremez.

Sandık kurulu başkan ve üyelerinin oy kullanması

MADDE 26- Sandık kurulu başkan ve üyelerinin kayıtlı oldukları sandıkta oy kullanabilmeleri, 1 Kasım 2015 Pazar günü yurt içi oy verme saatleri ikiye bölünmek suretiyle bir sandık kurulu yerine iki sandık kurulu görevlendirilerek sağlanır. Bu şekilde görev yapanlara tam gündelik ödenir.

Gümrük kapılarında sayım ve devir işlemleri

MADDE 27- Gümrük kapılarında 8 Ekim 2015 Perşembe günü saat 08.00'de başlamak üzere sekiz (8) saatte bir, görev sırası gelen ekibe devretmesi gereken oy sandıklarında görevli sandık kurullarınca bu Genelge'nin 15 ilâ 30. maddelerinde yer alan hükümler uygulanmakla birlikte aşağıda yazılı esaslar da dikkate alınır.

a) Kurulun görevli olduğu sürenin bitimi kurul başkanınca ilân edilir edilmez kurulun oy kullandırmaya ilişkin görevi sona ermiş olacağından, bu kurulun **Örnek: 145/B** sayılı sandık seçmen listesine kaydedilen son seçmen oyunu kullandıktan sonra bu Genelge'nin 28, 29 ve 30. maddelerinde belirtilen usuller çerçevesinde sandık açılır ve zarfların sayımı ile torbalama işlemi yapılır. Geçici gümrük kapısı seçim kuruluna teslim edilecek oy zarflarını ve tutanak örneklerini içeren torbaların üzerine sandık kurulu numarası da yazılır.

Sıradaki seçmenler oylarını görevi devralan sandık kurulu önünde kullanırlar.

b) Görevi devralan sandık kurulu, görev süresi biten sandık kurulunun sandığın açılması, oy zarflarının sayılması ve tutanakların düzenlenmesi işlemlerinin sonucunu beklemeden daha önce oy verme yerinde hazır bulundurulacak olan oy sandığı ile hazırlığını tamamlar ve oy kullandırma işlemine başlar.

c) Süresi sonunda görevi yeni sandık kuruluna devredecek sandık kurulu, kullanılmayan birleşik oy pusulaları ve zarfları tutanağa geçirdikten sonra geçici gümrük kapısı seçim kurulunca belirtilecek diğer araç ve gereçlerle birlikte görevi devralacak sandık kuruluna tutanakla teslim eder. Bu teslim sırasında kullanılmayan birleşik oy pusulaları ve oy zarflarının adetleri tespit edilir; devralınan bu oy pusulaları ve zarflar bitmeden yeni paketler açılmaz.

Oy vermenin bitimi

MADDE 28- Sandık kurulu başkanı, 1 Kasım 2015 Pazar günü saat 17.00'de oy vermenin bittiğini yüksek sesle ilân eder. Ancak sırada oy vermeyi bekleyenler varsa sandık kurulu başkanı bunların sayılarını tespit eder ve kimliklerini alır. Oy verme işlemi bu seçmenler oylarını kullanıncaya kadar devam eder. Oy verme işleminin bittiğine dair ilândan sonra sandığın açılmasına ve oy zarflarının sayımına geçileceğinden sandık kurulu başkanı, gerekli düzenlemeleri yapar ve güvenlik önlemlerinin alınmasını sağlar.

Sandığın açılmasından önceki işlemler

MADDE 29- Sandığın açılması ve sonraki sayım işlemleri sayım masasında yapılır. Oy verme yerinde bulunanlar başkanın aldığı tedbirlere uymak koşulu ile sayımı izleyebilirler.

Sandık açılmadan önce sandıkta oy verenlerin sayısı **Örnek: 145/B** sayılı sandık seçmen listesinden tespit edilir ve toplamı tutanağa geçirilir.

Kullanılmayan birleşik oy pusulaları ile zarflar sayılır, oy verenlerin sayısına eklenerek kurula teslim edilmiş bulunan birleşik oy pusulası ve zarflar toplamına uygunluğu denetlenir. Kullanılmayan oy pusulaları ve zarflar ayrı ayrı paket haline getirilerek üzerlerine sayıları yazılır ve mühürlenir. Kullanılmayan oy pusulası ve zarf sayısı tutanağa geçirilir.

Sandığın açılması, zarfların sayımı

MADDE 30- Yukarıdaki maddede yazılı işlemler tamamlandıktan sonra, oy sandığı oy verme yerinde bulunanların önünde açılarak çıkan zarflar sayılır ve durum tutanağa geçirilir.

Oy sayım yetkisi geçici gümrük kapısı seçim kuruluna ait olduğundan kesinlikle zarflar açılmaz ve oy sayımı yapılmaz.

Oy sandığından çıkan zarf sayısı yukarıdaki maddeye göre saptanan oy verenlerin sayısı ile karşılaştırılır. Bu zarfların sayısı oy veren seçmen sayısına eşit ise bu uygunluk tespit edilerek **Örnek: 145/C** sayılı "**Uygunluk Tespit Tutanağı**"na geçirilir. Oy kullananların miktarı oy zarflarının sayısına eşit olmadığı takdirde bu husus varsa nedeni de açıklanarak düzenlenecek tutanağa yazılır.

Sandık kurulunca düzenlenen bu tutanağın aslı ile oy kullanan sandık seçmen listesinin aslı sandıktan çıkan zarflarla birlikte kurula ait torbaya konular ve ağzı kapatılıp mühürlenir. Kullanılmayan birleşik oy pusulaları ve zarflar diğer araç ve gereçlerle birlikte geçici gümrük kapısı seçim kurulu başkanına teslim edilmek üzere ayrıca paketlenir.

Oy zarfları ve tutanaklarını içeren ağzı mühürlü torba üzerine, tarih ve sandık numarası yazıldıktan sonra **ad çekme ile seçilecek en az iki kurul üyesi ile birlikte** sandık kurulu başkanı tarafından en kısa sürede geçici gümrük kapısı seçim kurulu başkanlığına tutanakla teslim edilir. Teslim sırasında torba ile birlikte tutanak ve **Örnek: 145/B** sayılı sandık seçmen listesinin ikinci nüshaları da verilir.

Torbaların korunması, tutanakların saklanması

MADDE 31- Gümrük kapılarının bağlı olduğu geçici gümrük kapısı seçim kurulu başkanları, sandık kurulu başkanlarının getirecekleri torbaları teslim almak üzere günün her saatinde bir yetkili bulundurmakla yükümlüdürler.

Bu torbalar, geçici gümrük kapısı seçim kurulu başkanının izni olmadan girilip çıkılmayan, devamlı kilit altında tutulan güvenli bir yerde koruma altında bulundurulur. Bu yerlerin daimi güvenliğinin sağlanması bakımından mülki idare amir ve güvenlik makamları ile işbirliği yapılarak gerekli önlemler alınır.

Torbalarla birlikte teslim alınan **Örnek: 145/B** sayılı sandık seçmen listesi ve tutanak örnekleri geçici gümrük kapısı seçim kurulu başkanı tarafından ayrı bir dosyaya konularak sorumluluğu altında bulunan kilitli bir yerde muhafaza edilir.

Oyların sayım ve dökümüne ilişkin genel esaslar

MADDE 32- Gümrük kapılarında oy vermenin başlangıç tarihinden beri kullanılan ve geçici gümrük kapısı seçim kurullarında özel torbalarda saklanan oyların sayım ve dökümü, oy vermenin bittiği 1 Kasım 2015 Pazar günü seçimin bitiş saatinden itibaren ilgili geçici gümrük kapısı seçim kurulunca yapılır.

İlk önce gümrük kapılarındaki oy sandıklarından gelen ve içinde kullanılmış oy zarfıyla tutanaklar bulunan mühürlü torbalar, birden çok sandık varsa sandık sırasına göre ayrıma tabi tutulur. Daha sonra her sandığa ait torbalar tarih sırasına ve bu tarih sırası dikkate alınarak kendi aralarında A, B, C ve D harfleriyle tanımlanan sandık kurulu sıra numaralarına göre dizilir.

Geçici gümrük kapısı seçim kurulu, gümrük kapılarında kullanılan oyların sayım ve dökümünde sandık kurulu gibi çalışacağından kurul başkanı;

- a) Sayım ve döküm cetvellerini işlemek,
  - b) Oy zarflarını torbadan çıkarıp kendisine vermek,
  - c) Dökümü yapılmış oy pusulalarını torbaya geri atmak
- işlemleri için kurul üyeleri arasında iş bölümü yapar.

Zarfların açılması ve oyların dökümü için önceden hazırlanan masaya görevlilerden başka kimse yaklaşılmaz. Sayım ve dökümü izlemek isteyenler, başkanın bu konuda alacağı güvenlik önlemlerine ve izleme düzenine uymak zorundadırlar.

Geçici gümrük kapısı seçim kurulu başkanı, sayım ve döküm işine başlamadan önce cetvellerin boş ve yazısız olduğunu orada bulunanlara gösterir. Gümrük kapılarında konulan her sandıktan “oy verme süresince” toplanan torbalardan çıkan oyların sayım ve dökümü yapıldıktan sonra oylarla tutanakların saklanması için yeteri kadar torba hazırlanır.

Torbaların açılması, zarfların sayımı ve geçerli olmayan zarflar

MADDE 33- Seçim kurulu başkanı, bu Genelge'nin 32. maddesi uyarınca sıraya konulmuş bulunan torbaları birden fazla sandık varsa birinci sandıktan, en eski tarihisinden ve varsa “A” işaretli olanından başlayarak teker teker açar. Mührü çözümlenerek açılan torba masanın üzerine boşaltıldıktan sonra, tutanak ile sandık seçmen listesi incelenerek bir kenara konulur ve zarflar sayılır. Bütün zarflar sayıldıktan sonra zarflar geçerli olup olmaması yönünden aşağıdaki şekilde kontrol edilir.

- 1) Sandık kurulunca verilen biçim ve renkte olmayan,
- 2) "Türkiye Cumhuriyeti Yüksek Seçim Kurulu" filigranı olmayan kâğıttan imal edilmiş olan,
- 3) Yüksek Seçim Kurulu amblemi olmayan,
- 4) Üzerinde geçici gümrük kapısı seçim kurulu ve sandık kurulu mührü bulunmayan,
- 5) Tamamı yırtılmış olan,
- 6) Üzerinde geçici gümrük kapısı seçim kurulu ve sandık kurulu mührü dışında herhangi bir mühür, imza, yazı, parmak izi veya herhangi bir işaret bulunan zarflar geçersiz sayılır.

Ancak zarfın üzerinde, herhangi bir şekilde leke veya çizik olsa bile, bunun özel işaret koymak amacıyla yapıldığının kesin olarak anlaşılabilmesi halinde, bu zarflar geçerli sayılır.

İtiraza uğrayan zarflar ile itiraza uğramadan geçersiz sayılan zarflar, seçim kurulu başkanı tarafından bir kenara ayrılır. Geçici gümrük kapısı seçim kurulu, bütün zarfları kontrol ettikten sonra, itiraza uğrayan zarfları inceleyerek, geçerli veya geçersiz sayılması yönünde kararını verir. Bundan sonra, o sandıktan çıkan geçerli ve geçersiz oy zarflarının toplam sayısı **Örnek: 145/K sayılı “Milletvekili Genel Seçimi Geçici Gümrük Kapısı Sandık Sonuç Tutanağı”**nın ilgili yerine işlenir.

Geçersiz zarflar paketlenir ve paketin üzeri mühürlenerek zarf sayısı yazılır. Bu zarflar saklanır ve kesinlikle açılmaz.

Bu işlemler yapıldıktan sonra, o sandıktan çıkan geçerli ve geçersiz zarfların toplam sayısı ile oy kullanan seçmen sayısı karşılaştırılır.

Zarf sayısı, oy kullanan seçmen sayısına eşit veya eksik ise başkaca bir işlem yapılmaz.

Zarf sayısı, oy kullanan seçmen sayısından fazla ise eşitliği sağlamak için önce geçersiz zarf sayısı düşülür. Geçersiz zarf sayısının düşülmesi halinde de eşitlik sağlanamıyorsa, geçici gümrük kapısı seçim kurulu başkanı geçerli zarflar arasından, eşitliği sağlayacak sayıda zarfı gelişiğüzle çeker ve bu zarflar açılmadan derhal yakılarak imha edilir. İmha edilen zarf sayısı **Örnek: 145/K sayılı “Milletvekili Genel Seçimi Geçici Gümrük Kapısı Sandık Sonuç Tutanağı”na** yazılır.

Geçerli ve geçersiz oylar

MADDE 34-

A) Aşağıda yazılı birleşik oy pusulaları geçerli değildir:

- 1) Sandık kurulunca verilen ve o seçim için düzenlenmiş biçim ve renkte olmayan,

- 2) "Türkiye Cumhuriyeti Yüksek Seçim Kurulu" filigranı bulunmayan,
- 3) Arkasında sandık kurulu mührü bulunmayan,
- 4) Hiçbir yerine "TERCİH" veya "EVET" mührü basılmamış olan,
- 5) Siyasi partilere ayrılan alanlardan birden fazlasına "TERCİH" veya "EVET" mührü basılmış olan,
- 6) Birden fazla siyasi partiye ayrılan alana taşmış "TERCİH" veya "EVET" mührü bulunan,
- 7) Bütünlüğü bozulacak şekilde yırtılmış veya koparılmış olan,
- 8) Üzerine "TERCİH" veya "EVET" mührü dışında veya "TERCİH" veya "EVET" mührü yerine herhangi bir özel işaret, herhangi bir isim, imza kaşesi, mühür veya parmak izi basılmış olan,
- 9) Üzerinde yer alan siyasi partilere ait bölümleri belirgin bir şekilde ve özel olarak karalanmış, çizilmiş veya işaretlenmiş olan,
- 10) Üzerinde yer alan matbu yazıların dışında yazılar veya harfler veya sayılar yazılmış veya şekiller çizilmiş olan,

B) Aşağıdaki haller oy pusulalarını geçersiz kılmaz:

- 1) Zarfların açılması veya oyların okunması sırasında yırtılması,
- 2) Bütünlüğü bozulmaksızın bir kısmının kazaen yırtılması,
- 3) Herhangi bir şekilde lekelenmiş olup da bunun özel olarak işaret koymak amacıyla yapıldığının anlaşılabilmesi,
- 4) Birleşik oy pusulasının katlanarak zarfa konulması sebebiyle "TERCİH" veya "EVET" mührü ile oy pusulasının arkasına basılan sandık kurulu mühür izinin oy pusulasının diğer kısımlarına geçmesi,
- 5) Bir siyasi parti alanına basılan "TERCİH" veya "EVET" mührünün sadece iki siyasi partinin alanını ayıran çift çizgili bölgeye taşmış olması,
- 6) Başka bir siyasi partinin alanına taşmamak kaydıyla, bir siyasi partinin alanına birden çok "TERCİH" veya "EVET" mührü basılması (298/101),
- 7) Siyasi partinin oy pusulasındaki ambleminin üzerine "TERCİH" veya "EVET" mührü basılması.

Zarfların açılması, oyların sayım ve dökümü ile sandık sonuç tutanaklarının düzenlenmesi

MADDE 35- Sayım ve döküm cetvellerinde, ilk önce birleşik oy pusulasındaki sıraya göre siyasi partilerin adları soldan sağa doğru sütunların yukarıdaki hanelere yazılır.

Seçim kurulu başkanı tarafından görevlendirilen üye, oy zarfını torbadan teker teker alarak başkana verir. Başkan zarfı açarak içinden çıkan oy pusulasının ön yüzünü herkesin görebileceği ve işitebileceği şekilde okur.

Birleşik oy pusulası üzerinde hangi siyasi partiye ait yere "TERCİH" veya "EVET" mührü basılmış ise o siyasi partinin adı okunur.

Siyasi partilerin aldığı ve herhangi bir itiraza uğramadan geçerli sayılan her oy, okunmasını müteakiben, görevli iki üye tarafından, aynı anda o siyasi partiye ayrılmış bulunan sütundaki rakamlar birden başlamak üzere, sırasına göre çizilmek suretiyle ayrı ayrı **Örnek: 145/F-1 sayılı "Milletvekili Genel Seçimi Geçici Gümrük Kapısı Sayım-Döküm Cetveli"**ne işlenir. Bu işlemin usulüne uygun yapılıp yapılmadığı, seçim kurulu başkanı tarafından sürekli denetlenir.

Okunan geçerli oy pusulaları ve zarfları, görevli üye tarafından, masa üzerinde düzenli biçimde yerleştirilir ve muhafaza edilir.

Geçersiz sayılan veya geçerli olmasına rağmen hesaba katılmaması gereken oy pusulaları ile geçerli olup olmadığı veya hesaba katılıp katılmaması yönünde tereddüt edilen veya itiraza uğrayan oy pusulaları, sayım ve döküm cetveline işlenmeksizin ayrılır ve seçim kurulu başkanı tarafından muhafaza altına alınır.

Bütün zarfların açılıp okunması bittikten sonra; itiraz edilmeksizin geçerli sayılan ve her iki sayım ve döküm cetveline işlenen oy sayıları, her siyasi partinin sütununda işaretlenmiş son rakamlar karşılaştırılarak, her siyasi partinin aldığı geçerli oy sayısının iki cetvelde de aynı olup olmadığı başkan tarafından kontrol edilir. Oy sayıları aynı ise, her siyasi partinin aldığı geçerli oylar toplanarak, itiraz edilmeksizin geçerli sayılan bu oyların toplam sayısı, **Örnek: 145/K sayılı “Milletvekili Genel Seçimi Geçici Gümrük Kapısı Sandık Sonuç Tutanağı”na** rakam ve yazı ile işlenir.

Siyasi partilerin aldıkları ve kendi hanelerine işlenmiş geçerli oy sayılarını gösterir rakamların her iki sayım ve döküm cetvelinde de aynı olmaması halinde ikinci sayım yapılır. İkinci sayımda, geçerli tüm oy pusulaları yeniden, tek tek okunarak, boş ve yazısız iki ayrı **Örnek: 145/F-1 sayılı** cetvele işlenir. Bu cetvellerdeki oy sayıları aynı ise, her bir siyasi partinin aldığı geçerli oylar toplanarak, itiraz edilmeksizin geçerli sayılan bu oyların toplam sayısı, **Örnek: 145/K sayılı “Milletvekili Genel Seçimi Geçici Gümrük Kapısı Sandık Sonuç Tutanağı”na** rakam ve yazı ile işlenir.

İkinci sayımda kullanılan sayım ve döküm cetvelinde yer alan oy sayıları da aynı çıkmazsa, yukarıda belirtilen usule göre üçüncü sayım yapılır ve kurulun varsa siyasi partili olmayan, yoksa başkan tarafından belirlenecek üyesi tarafından tek sayım ve döküm cetveline işlenmek suretiyle sonucuna göre işlem yapılır. Birden fazla sayım yapılan hallerde, bu sayımlarda kullanılan sayım ve döküm cetvellerinin üzerine, hangi sayıma ait olduğu büyük harflerle yazılır ve tüm cetveller muhafaza edilir.

Açılan sandığa ait torbadaki son geçerli zarf açılıp içindeki oy pusulası okunduktan sonra, seçim kurulu başkanı tarafından o torbaya ait açılmayan geçerli zarf olup olmadığı kontrol edilir ve açılan zarfların sayısı ile torbadan çıkan ve tutanağa işlenmiş olan geçerli zarf sayısı karşılaştırılır ve sonuç tutanak defterine işlenir.

Geçerli oyların sayım ve döküm cetvellerine işlenmesinden sonra, hesaba katılıp katılmaması veya geçerli sayılıp sayılmaması yönünde tereddüt edilen veya itiraza uğrayan oy pusulaları, seçim kurulunca ayrı ayrı değerlendirilerek karara bağlanır ve bu karar, tutanak defterine yazıldıktan sonra mühürlenip imzalanır.

Geçici gümrük kapısı seçim kurulu kararı ile geçerli sayılan veya hesaba katılan oy pusulaları, sayım ve döküm cetvelinde ait olduğu siyasi partiye ayrılmış bulunan sütuna işlenir. Bu şekilde geçerli sayılan veya hesaba katılan oy pusulalarının toplam sayısı, sandık sonuç tutanağının ilgili yerine işlenir.

Geçerli sayılmayan veya hesaba katılmayan oy pusulaları, ayrı ayrı paket yapılarak bağlanır ve paketin üzeri mühürlenerek, sayısı yazılır ve saklanır. Bu oy pusulaları yakılamaz, yırtılamaz ve yok edilemez. Bunların sayısı, sandık sonuç tutanağının ilgili yerine işlenir.

Yukarıda belirtilen işlemler tamamlandıktan sonra, sayım ve döküm cetvelinde siyasi partilerin aldığı oyların toplam sayısı, kendi sütununun altına rakamla ve yazı ile yazılır.

Sayım ve döküm cetvelinde, siyasi partilerin aldığı oylar, orada bulunanlara başkan tarafından yüksek sesle ilân edilir.

Geçici gümrük kapısı seçim kurulu, **Örnek: 145/K sayılı “Milletvekili Genel Seçimi Geçici Gümrük Kapısı Sandık Sonuç Tutanağı”** iki nüsha olarak, sayım ve döküm işlemleri sırasında elde edilen bilgilere ve sayım ve döküm cetveli sonucuna göre okunaklı bir şekilde düzenler. Bu tutanakların ait olduğu bölümüne, bilgiler eksiksiz olarak işlendikten sonra, başkan ve üyeler tarafından ad ve soyadları yazılarak imzalanır ve mühürlenir.

Bütün bu işlemler, tutanak defterine geçirilerek, geçici gümrük kapısı seçim kurulu başkan ve üyeleri tarafından imzalanır ve mühürlenir.

Sandık kurulunca düzenlenen tutanak, torbalardaki oyların sayım ve dökümü sırasında geçici gümrük kapısı seçim kurulunca düzenlenen tutanaklar, kurullarca imza edilen sayım ve döküm cetvelleri, sandık seçmen listesi, geçerli sayılan oy pusulaları, geçersiz sayılan oy pusulaları ve itiraz sonucu geçerli sayılan oy pusulaları ile beraber hesaba katılmayan zarflar

ayrı ayrı paketler halinde mühürlenip torbaya konulur ve torbanın ağzı kapatılarak mühürlenir. Bu torbalar gümrük kapıları için özel kurulan geçici gümrük kapısı seçim kurullarının görev sürelerinin bitiminde yasal süresince saklanmak üzere o yerde sürekli görevli ilçe seçim kurulu başkanlığına teslim edilir (298/100).

SEÇSİS'ten elektronik ortamda alınan sayım-döküm cetvelleri ile sandık sonuç tutanaklarında, her sandık için farklı sandık numarası ve karekod kaydı bulunduğundan, söz konusu tutanakların (Örnek: 145/F-1; Örnek: 145/K) bilgisayardan sadece A4 (210x297 mm) formatında beyaz kâğıda çıktısı alınır. Bu sebeple fotokopi ile çoğaltılmış tutanaklar kullanılamaz. Tutanaklar, tarayıcıdan geçirileceğinden buruşturulmaması, katlanmaması, barkodun üzerinin herhangi bir şekilde çizilmemesi, iletılmemesi vb. hususlara dikkat edilmesi gerekir. Bu nedenle sandık sonuç tutanakları imzalanıp, mühürlendikten sonra katlanmadan sığabileceği poşet dosya içerisinde muhafaza edilir.

Siyasi parti müşahitlerinin oy sayım ve dökümünde bulunmaları

MADDE 36- Siyasi partilerin müşahitleri, sayım masası başında yer alabilir ve oy pusulalarını görebilirler. Ancak siyasi parti müşahitlerinin sayısı beşten fazla ise, hazır bulunanlar arasından başkan tarafından kurul önünde ad çekme suretiyle, sandık başında kalacak beş siyasi parti müşahidi her biri ayrı siyasi partiden olmak üzere tespit edilir. Diğer müşahitler için sayım işlemini yakından takip edebilecekleri bir yer ayrılır (298/100).

Geçici gümrük kapısı seçim kurulunca sandık sonuç tutanaklarının birleştirilmesi

MADDE 37- Geçici gümrük kapısı seçim kurullarından gelen sonuçların **SEÇSİS'te SCM-17 "Sandık Sonuçları Girişi"** ekranı kullanılarak girişi yapılır.

Geçici gümrük kapısı seçim kurulu, **Milletvekili Genel Seçimi Geçici Gümrük Kapısı Sandık Sonuç Tutanağında** yer alan bilgiler **SEÇSİS** uygulamaları, seçim işlemleri - sandık sonuç girişi (**SCM-17**) ekranına girildikten sonra sandık sonuç tutanakları, seçim kurulunda bulunan tarayıcılar ile **SEÇSİS** uygulamaları tarama modülü kullanılarak **Sandık Sonuç Paylaşım Sisteminde (SSPS)** görüntülenmek üzere elektronik ortama aktarılır. Bu işlem tutanaklar geldikçe beklentilmeksizin yapılır.

Tüm sandıklara ait sonuç girişleri yapıldıktan sonra **Örnek: 145/H-1 sayılı "Milletvekili Genel Seçimi Geçici Gümrük Kapısı Seçim Kurulu Birleştirme Tutanağı"** alınır.

Bu tutanakta aşağıdaki bilgiler yer alır:

- a) Torba tarihi ve rumuzu,
- b) Gümrük kapısı sandık seçmen listesine yazılan ve oy kullanan seçmenlerin sayısı,
- c) Torbadan çıkan oy zarflarının sayısı,
- d) İtiraz edilmeksizin geçerli sayılan oy pusulalarının sayısı,
- e) İtiraz üzerine geçerli sayılan veya hesaba katılan oy pusulalarının sayısı,
- f) Geçerli sayılan oy pusulalarının toplamı,
- g) Geçersiz sayılan veya hesaba katılmayan oy pusulalarının toplamı,
- h) Siyasi partilerden her birinin aldığı oy sayısı.

Örnek: 145/H-1 sayılı Tutanak imzalanmadan önce, birleştirilmesi yapılan sandık sonuç tutanaklarındaki bilgilerin tamamını gösterir bir döküm cetveli, seçim kurulunun siyasi partili üyelerine ve siyasi partilerin varsa müşahitlerine de birer nüsha çoğaltılarak verildikten sonra, o tutanakta birleştirilmesi yapılan sandık sonuç tutanaklarında, siyasi partilerin aldıkları oy sayıları, seçim kurulunda, başkanın görevlendireceği kamu görevlisi üyelerden biri tarafından, birleştirme tutanağındaki sıraya göre, yüksek sesle okunmak suretiyle, Örnek: 145/H-1 sayılı Tutanağa işlenen oy sayılarında yanlışlık olup olmadığı denetlenir. Seçim kurulunda yeterli imkân olması halinde denetim işlemi hazır bulunanların izleyebileceği şekilde görüntülü olarak cihazlarla yayınlanabilir.

Başkan, denetim sırasında tespit edilen hataları **Örnek: 90/A sayılı "Denetim Tutanağı"**na geçirmek üzere, kurulun diğer kamu görevlisi üyesini görevlendirir. Denetim tutanağında, seçim kurulunun adı ve denetim işlemi sırasında hatalı bilgi girişi yapıldığı tespit

edilen sandıkların numarasını yazmaya elverişli bir cetvel yer alır. Denetleme sırasında, birleştirme tutanağına hatalı olarak işlenmiş sandık sonuç tutanakları bir kenara ayrılır. Denetim işlemi sonucunda, düzenlenen tutanak başkan ve üyelerce imzalanır. Denetim işlemi tamamlandıktan sonra, hata tespit edilmişse, ayrılan sandık sonuç tutanaklarına göre gerekli düzeltmeler yapılarak hazırlanan **Örnek: 145/H-1** sayılı Tutanak, kurul başkanı ve üyelerince imzalanır ve sonuçlar hazır bulunanlara sözlü olarak ilân edilir.

Hatalı bilgi girişi nedeniyle düzenlenen (Örnek:90/A) tutanağın imzalanmasından sonra SEÇSİS'te (SCM-017-1) "Sandık Sonuçları Günleme" ekranından denetim tutanağı (Örnek: 90/A) değişikliği veya ilçe seçim kurulu kararına göre ilgili sandıklar için sonuç bilgi değişikliği yapılır. İlgili sandıklar için SCNR_001 ekranında sandık sonuç tutanağındaki karekodun yanında bulunan karekod numaralarının elle girişi sağlandıktan sonra denetim tutanağı (Örnek: 90/A) ile varsa ilçe seçim kurulu kararının taraması gerçekleştirilir. Bu işlemlerden sonra Örnek: 145/H-1 sayılı tutanak yeniden düzenlendikten ve imzalandıktan sonra tekrar taranır.

Örnek: 145/H-1 sayılı Tutanaktaki bilgilere göre hazırlanacak tutanak özeti onaylı bir sureti, seçim kurulunda herkesin inceleyebileceği uygun bir yere bir hafta süreyle asılmak suretiyle ilân edilir.

Bu tutanaklar başkan ve üyeler tarafından imza edilerek birer örneği kurulun siyasi partili üyeleri ile siyasi partilerin varsa müşahitlerine imza karşılığı verilir. Ayrıca, ilân süresi içinde yazılı talepte bulunan siyasi partilere de bir defaya mahsus olmak üzere imza karşılığı verilir. Bir örneği de seçim kurulunun çalıştığı binanın kapısına bir hafta süre ile asılır.

Tutanakların birleştirilmesi

MADDE 38- Gümrük kapılarındaki oy sandıklarına ait sayım ve döküm işleri bittikten sonra seçim kurulu, SEÇSİS'ten **Örnek: 145/H-1 sayılı "Milletvekili Genel Seçimi Geçici Gümrük Kapısı Seçim Kurulu Birleştirme Tutanağı"** alır. Ayrıca toplam sonuçları belirten **Örnek: 145/H-1_Rumuz sayılı "Milletvekili Genel Seçimi Geçici Gümrük Kapısı Seçim Kurulu Birleştirme Tutanağı (Rumuz Birleştirme)"**nı düzenleyerek bir örneğini uygun bir yere asar.

Birden fazla geçici gümrük kapısı seçim kurulu olan ilçelerde ise 1. Geçici Gümrük Kapısı Seçim Kurulunca (Kurullar Toplamı) **Örnek: 145/H-1 Kurullar sayılı "Milletvekili Genel Seçimi Geçici Gümrük Kapısı Birleştirme Tutanağı (Kurul Birleştirme)"** doldurulur.

Seçim kurulu başkanları, bu tutanakları (Örnek: 145/F-1, Örnek: 145/K, Örnek: 145/H-1, Örnek: 145/H-1_Rumuz, Örnek: 145/H-1 Kurul, Örnek: 145/H-1 Kurullar) tarayarak SEÇSİS'e girer ve ayrıca faks ile Yurt Dışı İlçe Seçim Kuruluna iletir.

Şikâyet, itiraz ve diğer hükümler

MADDE 39- Sandık kurulu başkanlarının veya bu kurulların yaptıkları işlemlere veya aldıkları tedbirlere ve bunlara benzer sair işlemlerine karşı yapılacak şikâyet ve itirazlar hakkında ve bu Genelge'de hüküm bulunmayan hallerde **135 sayılı Genelge (Sandık Kurullarının Oluşumu ile Görev ve Yetkileri)**'nin ilgili hükümleri uygulanır.

Gümrük kapılarında görevli personele ödenecek ücretler

MADDE 40- Gümrük kapılarındaki oy verme işlemlerinde görevlendirilen personelin ücreti; 298 sayılı Kanun'un değişik 182. maddesi uyarınca, Yüksek Seçim Kurulunca belirlenen usul ve esaslara göre ödenir.

Dayanak

MADDE 41- Bu Genelge, 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun ile 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu hükümlerine dayanılarak Yüksek Seçim Kurulunun 31/08/2015 tarih ve 2015/1576 sayılı kararı ile "**145/I sayılı Genelge**" olarak kabul edilmiştir.

İ Ç İ N D E K İ L E R

YARGI BÖLÜMÜ

Sayfa

YÜKSEK SEÇİM KURULU KARARLARI

— Yüksek Seçim Kurulunun 31/8/2015 Tarihli ve 1557 Sayılı Kararı	1
— Yüksek Seçim Kurulunun 31/8/2015 Tarihli ve 1571 Sayılı Kararı	4
— Yüksek Seçim Kurulunun 31/8/2015 Tarihli ve 1572 Sayılı Kararı	8
— Yüksek Seçim Kurulunun 31/8/2015 Tarihli ve 1573 Sayılı Kararı	10
— Yüksek Seçim Kurulunun 31/8/2015 Tarihli ve 1574 Sayılı Kararı	17
— Yüksek Seçim Kurulunun 31/8/2015 Tarihli ve 1576 Sayılı Kararı ve Eki 145/I Sayılı Genelge Gümrük Kapılarında Görev Yapacak Geçici Gümrük Kapısı Seçim Kurulları ve Sandık Kurullarının Görev ve Yetkileri ile Gümrük Kapılarındaki Oy Verme İşlemleri	25

D U Y U R U

Başbakanlık Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğünden:

<http://www.basbakanlik.gov.tr> adresinden

Yürürlükteki Kanunlar, KHK'ler, Tüzükler, Yönetmelikler ve Tebliğlere

e - Mevzuat,

Günlük Resmî Gazete'ye ise

e - Resmi Gazete *ile*

abone olmadan ve ücretsiz olarak erişebilirsiniz.